BİLİNÇLİ YATIRIMCI KÜTÜPHANESİ · 5

KURUMLAR VE HAKLARINIZ

TARIK İSMET ALKAN

AÇIK ERİŞİM

BİLİNÇLİ YATIRIMCI KÜTÜPHANESİ · 5

Kurumlar ve Haklarınız

TARIK İSMET ALKAN

Ankara · 2026

Kurumlar ve Haklarınız
Bilinçli Yatırımcı Kütüphanesi 5

Tarık İsmet ALKAN

Birinci elektronik basım: Ankara, Kasım 2026
Yayımlayan: Yazarın kendi yayını (açık erişim)
Veri kesim tarihi: Kasım 2026 başı

ISBN (PDF): 978-625-02-9931-9
ISBN (EPUB): 978-625-02-0069-8
DOI: 10.5281/zenodo.24570243

© 2026 Tarık İsmet ALKAN

Bu kitap Creative Commons Atıf-GayriTicari-Türetilemez 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY-NC-ND 4.0) ile yayımlanmaktadır. Yazar ve eser adı belirtilmek, ticari amaç güdülmemek ve metin değiştirilmemek koşuluyla her ortamda ücretsiz olarak çoğaltılabilir ve paylaşılabilir. Lisans metni: https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.tr

Kitap ücretsizdir; satılamaz. Yatırım danışmanlığı değildir (bkz. Sorumluluk Kaydı).

Yazı karakteri: Source Serif 4 ve Source Sans 3 (SIL Open Font License).
Görseller ve kapak: yazarın yönlendirmesiyle üretken görsel araçlarıyla hazırlandı.

İçindekiler

Sorumluluk Kaydı i
Önsöz iii
1. Fonlar Kapandığı Gece 1
2. Paranız Nerede Duruyor? 7
3. Kim İzin Verdi? 15
4. Bir Banka Batarsa 21
5. Bir Aracı Kurum Batarsa 25
6. İki Yazı 31
7. Zincir Kopunca 37
8. Unutulmuş Hesaplar 43
9. Poliçenin Arkası 49
10. Beyanname Ayı 55
11. Dosyanın Kapağı 59
Kasım 2026 Değerleri 63
Kavram Sözlüğü 67
Kaynakça 71
Yazar Hakkında 75

Sorumluluk Kaydı

Bu kitap genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Yatırım danışmanlığı, vergi danışmanlığı, hukuki danışmanlık ya da sigortacılık danışmanlığı hizmeti sunmaz ve bu hizmetlerin yerine geçmez.

Kitapta hiçbir banka, sigorta şirketi, aracı kurum, portföy yönetim şirketi, fon ya da ürün önerilmemekte; alım, satım veya elde tutma tavsiyesi verilmemektedir. Geçmiş veriler gelecekteki sonuçları göstermez.

Kitapta adı geçen kişiler ve haneler kurgusaldır. Gelirleri, giderleri, birikimleri, borçları ve bölümlerdeki öteki tutarlar yöntemi göstermek için seçilmiş örneklerdir; gerçek kişilerle ya da getiri vaadiyle ilgisi yoktur.

Mevzuat, oran ve istatistiklere ilişkin açıklamalar, dipnotlarda künyesi verilen kaynakların yazım sırasındaki hâline dayanır. Bölümlerde kullanılan en son veriler Kasım 2026 başına aittir; enflasyonda kullanılan son veri Ekim 2026 tüketici fiyat endeksidir. Mevzuat, oranlar ve tarifeler sık değişir. Karar vermeden önce ilgili kurumun güncel yayınını ve kendi sözleşmenizi kontrol edin.

Yazar, bu kitaptaki bilgilere dayanılarak alınan kararlardan doğabilecek sonuçlardan sorumlu tutulamaz.

Önsöz

Birikimi olan biri çoğu zaman bir ürün seçtiğini düşünür. Bir fon, bir hisse, bir mevduat hesabı. Ürünün arkasındaki zincir ise ancak bir şey ters gittiğinde görünür hâle geliyor: ürünü kim sattı, kim kurdu, varlık nerede saklanıyor, kayıt kimin adına tutuluyor, satıcı batarsa ne olur, şikâyet edilecek yer neresi. Eylül 2026'da tasfiyesine karar verilen fonlar bu soruları birçok hanenin masasına aynı gece koydu.

Bu kitap Bilinçli Yatırımcı Kütüphanesinin beşinci ve son kitabı. Önceki dört kitap Selin, Kerem ve Hüseyin'in kararlarını izlemişti. Bu kitap aynı aileden yeni bir sesle, Kerem'in amcasının kızı avukat Zeynep'in yanından anlatılıyor. Zeynep'in önüne gelen ilk dosya, fonu tasfiye listesinde çıkan emekli bir öğretmenin, Gülten Hanım'ın dosyası. Kitap bu dosyanın eylülden marta kadar izlediği yolu takip ediyor. Yolda bir aracı kurumun batma ihtimalinden korkan bir muhasebeci, bir kripto uygulamasına kuzenini davet etmiş genç bir kurye, unutulmuş bir dede hesabı, bir sigorta poliçesi ve bir beyanname dönemi var. Kişiler ve olaylar kurgusal. Kurumlar, kanunlar, süreler ve tutarlar gerçek.

Kurumların yayımladığı metinler ve mevzuat dipnotlarda. Kendi okumamı ve resmî bir metinle doğrulayamadığım yerleri de dipnotta ayrıca belirttim. Bu kitap bir hukuki mütalaa

yerine geçmiyor. Bir uyuşmazlıkta sürenin hangi gün başladığı, hangi merciin görevli olduğu ve talebin nasıl kurulacağı dosyanın ayrıntısına bağlı. Kitaptaki tutarlar 2026'ya ait. Kendi kararınızı verdiğiniz yılın değerlerine ve kuralların güncel hâline bakmanız gerekiyor.

Bu kitabı hazırlarken yapay zekâ araçlarını kaynak taramasında, mevzuat metinlerini incelerken, bölüm taslaklarını yazıp düzeltirken ve metni ikinci bir gözle eleştirirken kullandım. Akıcı bir cümle, içindeki süreyi veya kanun maddesini doğrulamıyor. Ulaşabildiğim birincil kaynakları esas aldım. Metnin sorumluluğu bana ait.

Bir sonraki ürünün adını okurken, arkasındaki zinciri de sorabilesiniz diye yazdım.

Tarık İsmet ALKAN
Ankara, Kasım 2026

1. Fonlar Kapandığı Gece

17 Eylül 2026 akşamı Zeynep bürodan çıkmak üzereydi ki telefonu aile grubunda üst üste titredi. Selin bir haber bağlantısı paylaşmış, altına tek satır yazmıştı: “Bizim fonlar bunlardan mı, bilen var mı?”

Haber kısaydı. Sermaye Piyasası Kurulu yedi portföy yönetim şirketinin kurduğu ve fon alım satım platformunda işlem gören bütün fonları alıma ve satıma kapatmıştı. Gerekçe olarak Borsa İstanbul piyasalarındaki gelişmeler gösteriliyordu.[1] Grupta önce Kerem yazdı, "bilmiyorum, uygulamaya bakıyorum", sonra amcası Hüseyin bir ses kaydı gönderdi. Zeynep kaydı açmadan da ne dediğini tahmin edebiliyordu. Ailede hukuk fakültesini bitiren ilk kişi oydu ve beş yıldır kira sözleşmesinden trafik cezasına kadar her şeyin cevabını ondan bekliyorlardı. Bu soruya o akşam bir cevabı yoktu. Sermaye piyasası dosyası hiç almamıştı.

Yine de Selin'i aradı. "Fonlarının hangi şirkete ait olduğunu biliyor musun?"

Selin bilmiyordu. Hesapları üç ayrı kurumdaydı. Otomatik katılım birikimi bordrosundan kesiliyordu, Kerem'in uzun vade parası bir bankanın uygulamasındaydı, bir kısmı da bir aracı kurumdaydı. Fonların adlarını biliyordu, kurucularını bilmiyordu. Haberdeki liste ise şirket adlarıyla verilmişti.

Zeynep ona önce, Merkezi Kayıt Kuruluşunun hazırladığı e-YATIRIMCI uygulamasını tarif etti.[2] Selin e-Devlet şifresiyle girdi. Banka ve aracı kurumlardaki yatırım kayıtlarını aynı

[1] Sermaye Piyasası Kurulu, SPK Bülteni 2026/60 (17 Eylül 2026), Kurul kararları 57/1706 ve 57/1707, https://spk.gov.tr/data/6aab8e7b8f95db07100fd7b4/2026-60.pdf. Kararın gerekçe ifadesi: "Borsa İstanbul AŞ piyasalarında gerçekleşen gelişmeler dikkate alınarak".

[2] Merkezi Kayıt Kuruluşu, "e-YATIRIMCI," https://www.mkk.com.tr/yatirimci-hizmetleri/e-yatirimci. Sayfaya göre uygulamaya "MKK Sicil Şifreniz veya e-Devlet şifresi kullanarak" erişilebilir.

ekranda gördü. Sonra her fonun yatırımcı bilgi formunu açtı. Birkaç sayfalık bu belgenin ilk sayfasında fonu kuran şirketin adı yazıyordu.[3]

Selin yarım saat sonra yazdı. Hiçbir fonu listede değildi. Bir şey daha eklemişti: "Fonu satan banka ile fonu kuran şirket aynı değilmiş. Hiç bilmiyordum."

Zeynep o cümleyi otobüste birkaç kez düşündü. Selin dikkatli bir insandı. Ocaktan beri deftere her kuruşu yazıyordu ama parasını hangi şirkete emanet ettiğini o akşama kadar bilmemişti. Zeynep kendi fonunu açtı. O da kurucunun adını ilk kez okuyordu.

Ertesi sabah büroya Gülten Hanım geldi. Altmış bir yaşında emekli bir öğretmendi ve büronun eski bir müvekkilinin komşusuydu. Elinde telefonu, telefonun ekranında bankasının uygulaması vardı. Emekli ikramiyesinden kalan parayı iki yıl önce bir para piyasası fonuna koymuştu. Şubedeki genç çalışan "mevduat gibi ama getirisi daha iyi" demişti. Fondaki para 350.000 lira civarındaydı. Fonun kurucusu listedeki şirketlerden biriydi ve uygulama satış emrini kabul etmiyordu.

"Param nerede?" diye sordu Gülten Hanım. "Batan banka mı?"

Batan bir şey yoktu, en azından o gün yoktu. Zeynep bunu anlatmak için bir kâğıt aldı. Bir kutuya bankayı yazdı: fonu Gülten Hanım'a satan oydu ama fonun sahibi o değildi. Yanındaki kutuya fonu kuran ve yöneten portföy yönetim şirketini yazdı. Kurul'un kararı bu şirketlerle ilgiliydi. Altına iki boş kutu daha çizdi, biri varlıkların durduğu yer, biri payların kaydı için. İçlerini nasıl dolduracağını henüz bilmiyordu.

---

[3] Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (III-52.1), md. 11/6, https://mevzuat.spk.gov.tr/. Formun içeriği aynı Tebliğin 12'nci maddesinin ikinci fıkrasında sayılır.

"Şirket kötü yönetmiş olabilir," dedi. "Ama fonun içindeki varlıklar şirketin kasasında durmuyor. Sizin kaç payınız olduğu da şirketin defterinden bağımsız bir yerde yazıyor."

Kurul'un bir gün önce yayımladığı karar bu ayrımın neden önemli olduğunu gösteriyordu. Güncel listeye göre 131 fon tasfiye edilecekti. Kurul tasfiyeyi yürütmek için iki bankayı görevlendirmişti. Fonların varlıkları saklandıkları yerde kalacak, görevli bankalar bu varlıkları satacak ve elde edilen para yatırımcıların hesaplarına fondaki payları oranında aktarılacaktı.[4] Yani yönetim şirketi işten el çektirildiğinde fonun varlıkları onunla birlikte kaybolmuyordu. Gülten Hanım'ın sorusunun ikinci yarısı ise bu kararla cevaplanmıyordu: paranın ne zaman ve ne kadarının geleceği.

Zeynep o hafta Kurul'un duyurularını her gün açtı. 21 Eylül'de tasfiye için öngörülen süre üç aydan altı aya çıkarıldı. Kurul, bunun tasfiyenin mutlaka altı ay süreceği anlamına gelmediğini de ekledi.[5] 23 Eylül'de yatırımcı sayısı açıklandı: Merkezi Kayıt Kuruluşunun kayıtlarına göre bu fonlarda 455.758 kişinin parası vardı.[6] Zeynep bu sayıyı okuduğunda

[4] Sermaye Piyasası Kurulu, SPK Bülteni 2026/61 (17 Eylül 2026), Kurul kararı 57/1708, fon tasfiye usul ve esasları ve güncel fon listesi, https://spk.gov.tr/data/6aac56ff8f95db07100fd82d/2026-61.pdf. Bültenin ifadesiyle satıştan elde edilen nakit "bireysel saklama hesaplarına fon katılma payı sahipliği oranında aktarılır."

[5] Sermaye Piyasası Kurulu, "Tasfiye Konusu Fonlara İlişkin Süre Düzenlemesi" (21 Eylül 2026), https://spk.gov.tr/duyurular/basin-duyurulari/2026/tasfiye-konusu-fonlara-iliskin-sure-duzenlemesi. Kurul Karar Organının 20.09.2026 tarihli ve 59/1710 sayılı kararı. Süre fonun tasfiye duyurusundan itibaren hesaplanır ve bitimini izleyen ilk iş günü dolar; Kurul süreyi uzatabilir: SPK Bülteni 2026/61, A/8, https://spk.gov.tr/data/6aac56ff8f95db07100fd82d/2026-61.pdf.

[6] Sermaye Piyasası Kurulu, "Tasfiye Konusu Fonlardaki Yatırımcı Sayısına İlişkin Açıklama" (23 Eylül 2026), https://spk.gov.tr/duyurular/basin-duyurulari/2026/tasfiye-konusu-fonlardaki-yatirimci-sayisina-iliskin-aciklama.

kendi büro tecrübesinin ne kadar dar olduğunu düşündü. Kira davalarında karşısında bir ev sahibi olurdu. Burada aynı karar dört yüz binden fazla insanı aynı anda etkiliyordu.

Gülten Hanım'ın en çok sorduğu şey "kime dava açacağım" oldu. Bankayı mı, şirketi mi, Kurul'u mu? Zeynep'in ilk içgüdüsü bir dilekçe yazmaktı. Levent Bey ona önce başka bir şey yaptırdı. "Önce takvimi yaz," dedi. "Dilekçe bekler. Ne oldu, ne zaman oldu, kim ne söyledi. Kararını sonra verirsin."

Takvim yazılırken Gülten Hanım'ın hikâyesinin bir parçası daha belirdi. Fonu alırken bankanın uygulamasında bir onay kutusunu işaretlemişti. Kutunun yanında yatırımcı bilgi formuna bir bağlantı vardı. Gülten Hanım formu açmamıştı. Şube çalışanının "mevduat gibi" cümlesi ise hiçbir yerde yazılı değildi. Zeynep bunu deftere ayrı bir satır olarak yazdı. Bir satış konuşmasının ne dediği ile imzalanan belgenin ne dediği aynı şey olmayabiliyordu ve bir uyuşmazlıkta ağırlığı olan genellikle belgeydi.

Mevduat ile para piyasası fonu arasındaki fark da bu dosyada somutlaştı. Bankaya yatırılan mevduat, banka battığında belirli bir limite kadar güvence altında. Bir fonun payları bu güvencenin kapsamında değil.[7] Fon kısa vadeli ve kolay satılan araçlara yatırım yaptığı için fiyatı genellikle az oynuyor ama paranın arkasında bir devlet güvencesi durmuyor. Gülten Hanım'ın iki yıldır mevduatta olduğunu sandığı para, hukuken bambaşka bir yerdeydi.

Ekimin ilk günü Kurul yeni bir duyuru yayımladı. Tasfiyesi süren dört şirketin fonları için bir ara ödeme usulü belirlenmişti. Her yatırımcıya her fon için en çok 1 milyon lira

[7] Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, "Mevduat Sigortacılığı Hakkında Sıkça Sorulan Sorular," https://www.tmsf.org.tr/tr/Tmsf/Info/mevduat.sss.guncel. Güvencenin kapsamı ve limiti 4. bölümde ele alınıyor.

ödenecek, bu tutar tasfiyenin sonundaki nihai ödemeden düşülecek ve işe para piyasası fonlarından başlanacaktı.[8] Gülten Hanım'ın fonu tam da bu türdendi.

Gülten Hanım duyuruyu kendisi okumuş, öğle saatinde aradı. Sesi bir haftadır ilk kez rahattı. "Benim param bir milyonun altında," dedi. "O zaman hepsi geliyor, değil mi?"

Zeynep duyuruyu yeniden açtı. Metinde "en çok" yazıyordu. Ödemenin neye göre hesaplanacağı, fonun varlıkları satıldığında kasaya ne kadar para gireceği ve hangi tarihin fiyatının esas alınacağı o gün belli değildi. Bir milyon liralık sınır bir tavandı. Kimseye o kadar ödeneceğini söylemiyordu.

"Bilmiyorum," dedi Zeynep. "Öğreneceğim."

[8] Sermaye Piyasası Kurulu, "Tasfiyedeki Fonlara İlişkin Ara Ödeme Duyurusu" (1 Ekim 2026), https://spk.gov.tr/duyurular/basin-duyurulari/2026/tasfiyedeki-fonlara-iliskin-ara-odeme-duyurusu: "Her bir yatırımcıya her bir fon için ayrı ayrı olmak üzere ödenecek ara ödeme tutarı 1 milyon TL'yi aşmayacaktır."

2. Paranız Nerede Duruyor?

Zeynep kutuları çizdiği kâğıdı dosyanın en önüne iliştirmişti. Ekimin ilk haftasında kâğıda bakınca eksik bir şey gördü. Alttaki iki kutu hâlâ boştu. Bir akşam büroda tek başına kalıp onları doldurmaya oturdu.

Önce banka kutusuna bir not düştü. Banka bu işte bir dağıtım kanalıydı. Gülten Hanım'ın emrini almış, fon alım satım platformuna iletmiş ve karşılığında bir ücret almıştı. Fonun içindeki parayı yönetmiyordu. Ama satışı o yapmıştı ve

satış sırasında ne söylediği, hangi belgeyi gösterdiği ve müşterisini tanımak için ne sorduğu onun sorumluluğundaydı. Gülten Hanım'ın "mevduat gibi" cümlesi bu kutuya aitti.

Şirket kutusunun yanına da tek bir satır yazdı: Kurul'un kararından sonra fonu o yönetmiyordu, işi görevlendirilen iki banka devralmıştı.

Varlıkların durduğu kutuya Zeynep ilk denemede tek bir ad yazmış, sonra silmek zorunda kalmıştı. Kurul'un 17 Eylül tarihli kararını yeniden okuyunca iki ayrı rol gördü. Biri portföy saklayıcısıydı. Fonun varlıklarının kurallara uygun tutulmasını izliyordu ve tasfiye kararıyla bu görev iki bankaya verilmişti. Öbürü Takasbank'tı. Borsa İstanbul'daki işlemlerin takasını yapan, her alıcıya karşı satıcı, her satıcıya karşı alıcı rolünü üstlenen bu kuruluş, fonların finansal varlıklarının fiilen durduğu saklama altyapısını da sağlıyordu.[9] Zeynep kutuyu ikiye böldü. Gülten Hanım'ın fonu için görevlendirilen bankanın adını da yanına yazdı. Önemli olan, yönetici şirket bir hisseyi ya da tahvili satın aldığında o varlığın şirketin kendi hesabına girmemesiydi. Varlık fonun adına saklanıyordu ve şirketin alacaklıları ona el koyamıyordu.

[9] Sermaye Piyasası Kurulu, SPK Bülteni 2026/61 (17 Eylül 2026), Kurul kararı 57/1708, A/1–3: portföy saklayıcılığı görevi ve finansal varlıkların Takasbank nezdinde saklanması ayrı ayrı düzenlenmiştir, https://spk.gov.tr/data/6aac56ff8f95db0710ofd82d/2026-61.pdf; İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., "Takasbank," https://www.takasbank.com.tr/tr/hakkimizda/tanitim/takasbank. Gülten Hanım ve fonu kurgusaldır; görevli bankanın adı bu nedenle verilmemiştir.

Son kutu Merkezi Kayıt Kuruluşuydu. Türkiye'de hisseler, tahviller ve fon payları kâğıt olarak basılmıyor, kayıtta tutuluyor. Kuruluş bu kayıtları her yatırımcının adına açılan hesaplarda izliyor.[10] Gülten Hanım'ın kaç payı olduğu, bankanın sisteminin yanında bu ayrı kayıtta da yazıyordu. Selin'in eylül gecesi açtığı e-YATIRIMCI ekranı bu kaydın kendisiydi.

Kâğıdı doldurunca Zeynep zincirin neden böyle kurulduğunu gördü. Her halka bir öncekinin yanılması ya da kötü niyetli olması ihtimaline karşı konmuştu. Satıcı ile yönetici ayrıydı. Yönetici ile saklayıcı ayrıydı. Kimin neye sahip olduğunu ise ayrı bir kuruluş tutuyordu. Bir halka çökünce öbürleri ayakta kalıyordu. Ama bu düzen, çöken halkanın yol açtığı zararı kendiliğinden geri getirmiyordu. Saklayıcıda duran varlık neyse o kalıyordu. Yönetici şirket fonun parasıyla değersiz bir şey satın aldıysa, saklayıcıda o değersiz şey duruyordu.

Gülten Hanım'ın fonunda olan da buydu, en azından basına yansıyan iddia buydu. Soruşturmalar sürüyordu ve Zeynep bu kısmı müvekkiline bilinen bir şey gibi anlatmamaya dikkat etti.

27 Ekim sabahı Levent Bey Resmî Gazete'yi açmış, Zeynep'i odasına çağırdı. Meclis beş gün önce bir kanun kabul etmişti ve o gün yayımlanmıştı: Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun.[11]

---

[10] Merkezi Kayıt Kuruluşu, "Biz Kimiz," https://www.mkk.com.tr/hakkimizda/biz-kimiz; Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ (III-39.1), *Resmî Gazete*, sayı 28854 (17 Aralık 2013), md. 27/2.

[11] Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun, Kanun No. 7596, kabul 22 Ekim 2026, *Resmî Gazete*, sayı 33413 (27 Ekim 2026), https://mevzuat.spk.gov.tr/api/Mevzuat/File/271. Kanun yayımı tarihinde, 17 Eylül 2026'dan geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi (md. 8).

"Oku," dedi Levent Bey. "Sonra bana müvekkilin için ne değiştiğini söyle."

Zeynep kanunu iki kez okudu. Kapsamı dardı. Yalnız Kurul'un 17 Eylül'de tasfiyesine karar verdiği ve henüz tasfiyesi bitmemiş fonlar içindi. İkinci fıkra, öbür fonlar için genel ya da kalıcı bir tasfiye düzeni kurmadığını açıkça söylüyordu.[12] Yani bu kanun, bir sonraki krizde aynı korumanın olacağının güvencesi değildi.

Gülten Hanım'ı ilk ilgilendiren, kimin pay sahibi sayılacağıydı. Kanun bunu tasfiyeyle görevli bankaların kayıtlarını Merkezi Kayıt Kuruluşunun kayıtlarıyla karşılaştırarak belirliyordu.[13] Zeynep'in kâğıdındaki son kutu, kimin ne alacağını belirleyen kutu olmuştu. Gülten Hanım'ın bankanın uygulamasında gördüğü rakam ile Merkezi Kayıt Kuruluşunun kaydı birbirini tutuyorsa sorun yoktu. Tutmuyorsa, bakılacak yer belliydi.

Sonra ara ödemenin neye göre yapılacağı geliyordu. Kanun yeni bir kavram getiriyordu: net yatırım tutarı. Fonun dağıtılabilir parası payların tasfiye kararından önceki günkü değerini karşılamaya yetmiyorsa, her yatırımcının fona yatırdığı ve fondan çektiği paralar enflasyona göre güncelleniyor ve aradaki fark hesaplanıyordu. Hesabı Merkezi Kayıt Kuruluşu yapacaktı. Net yatırım tutarı 1 milyon liranın altında kalan yatırımcıya bu tutarın tamamına kadar, 1 milyon

[12] Kanun No. 7596, md. 1/1 ve 1/2.

[13] Kanun No. 7596, md. 2 ("fon pay sahibi" tanımı) ve md. 3. En geç 17 Eylül 2026'da Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformuna iletilen ama fonun temerrüdü ya da fiyat açıklamaması nedeniyle gerçekleştirilemeyen talimatlara konu paylar da kapsama alındı (md. 3/5).

lira ve üzerinde kalana en çok 1 milyon lira ara ödeme yapılabilecekti. Ödeme ayrıca, enflasyon güncellemesi yapılmadan hesaplanan tutarı da aşamıyordu.[14]

Zeynep bunu Gülten Hanım'a anlatırken önce yanıldı. Net yatırım tutarını, ara ödemede Gülten Hanım'ın eline geçecek para sanmıştı. Levent Bey maddeyi yeniden okuttu. Net yatırım tutarı bir hesap yöntemiydi, ara ödeme ise o hesabın üstüne konan sınırlarla belirlenen bir tutardı ve tasfiyenin sonundaki nihai ödeme bambaşka bir hesaptı. Üç rakam birbirine yakın çıkabilirdi ama aynı şey değildi. Zeynep kâğıda üç ayrı satır açtı ve hiçbirine kendi tahminini yazmadı. Rakamı Merkezi Kayıt Kuruluşunun hesabı söyleyecekti. Ara ödeme, tasfiyenin sonundaki nihai ödemeden düşülecekti.[15]

"Yani hepsi geliyor mu?" diye sordu Gülten Hanım, bu sefer büroda, karşısında oturarak.

[14] Kanun No. 7596, md. 4. Net yatırım tutarı, yatırımcının fona giriş ve çıkışlarının tüketici ve üretici fiyat endekslerindeki değişimin aritmetik ortalamasıyla güncellenmesiyle hesaplanır; çıkışlar ilk giren ilk çıkar esasıyla düşülür. Net yatırım tutarı 1.000.000 lira ve üzerinde olanlara "en fazla 1.000.000 Türk lirası ara ödeme yapılabilir". Kurulun uygulama esaslarına göre fon bazında ara ödeme, Merkezi Kayıt Kuruluşunca endeksleme uygulanmadan hesaplanan net yatırım tutarını ve 1.000.000 lirayı aşamaz; bu karşılaştırmada unvanında "para piyasası" geçen fonlarda tasfiye kararından (17 Eylül 2026) önceki gün sonu itibarıyla hesaplanan tutar, diğer fonlarda ara ödemenin hesaplandığı tarih esas alınır. Uygulama esasları Sermaye Piyasası Kurulunun 27 Ekim 2026 tarihli ve 76/1903 sayılı kararındadır (SPK Bülteni 2026/76), https://spk.gov.tr/data/6ae049c98f95db0c143f6579/2026-76.pdf.

[15] Kanun No. 7596, md. 4. Ara ödeme için pay iadesi yapılmaz; paylar nihai tasfiyede iade edilir ve ara ödeme nihai ödemeden düşülür.

"Tutarınız bir milyonun altında, bu sizin lehinize," dedi Zeynep. "Ama ne kadarının ara ödeme olarak geleceğini bugün söyleyemem. Kanun 'yapılabilir' diyor, 'yapılır' demiyor. Kasada ne kadar para olduğuna bağlı. Para yetmezse Kurul önce küçük tutarlılardan başlayabilir."[16]

Zeynep'in eylülden beri kafasında dönen soru, yani zararın kimden isteneceği, kanunda da karşılık buluyordu. Fondan hukuka aykırı biçimde çıkarıldığı belirlenen değerler için sorumluları Kurul belirleyecek, tahsilatı Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu yürütecekti. Toplanan para yalnız o fonun yatırımcılarına dağıtılacaktı.[17]

[16] Kanun No. 7596, md. 4. Dağıtılabilir nakit yetersizse Kurul, en küçük net yatırım tutarından başlayan bir ödeme sırası ve bütün pay sahiplerine yapılacak asgari bir ara ödeme belirleyebilir. Uygulamanın usul ve esasları için: Sermaye Piyasası Kurulu, SPK Bülteni 2026/76 (27 Ekim 2026), Kurul kararı 76/1903.

[17] Kanun No. 7596, md. 5 ve md. 6. Fonun varlıklarından mevzuata aykırı biçimde ya da fonun gerçek ekonomik çıkarına uygun bir amaç olmaksızın çıkarılan değerler "hukuka aykırı çıkarılmış değer" sayılır. Bunlardan önce kurucu portföy yönetim şirketi sorumludur; şirket ödeyemezse Kurulca belirlenen kişiler ve onlarla birlikte hareket edenler kişisel olarak sorumludur; görevden ayrılmak sorumluluğu kaldırmaz. Tahsilat 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a göre yapılır; bu tahsilattan doğan davalarda İstanbul idare mahkemeleri yetkilidir. Tahsil edilen tutarlar her fon için ayrı tutulan geri kazanım hesabında toplanır; bu hesaptaki tutarlar başka amaçla kullanılamaz, rehin edilemez ve kamu alacakları dahil haczedilemez.

Kanunda Gülten Hanım'ın hiç düşünmediği bir taraf da vardı. Kurul'un, fonlarla bağlantılı olarak kanunda sayılan fiilleri işlediğini ya da işleyenlerle birlikte hareket ettiğini tespit ettiği kişilere bu hesaplardan ödeme yapılmayacaktı.[18]

Levent Bey'in odasına döndüğünde söyleyeceği şey hazırdı. "Ara ödeme için yapacağımız iş, kayıtları izlemek," dedi. "Bankanın ekranı ile Merkezi Kayıt Kuruluşunun kaydı tutuyor mu, ödeme gelince hesabı açıklanıyor mu, ona bakacağız. Zararın sorumlularından tahsili de Kurul'a ve Fon'a bırakılmış. Gülten Hanım'ın bankayla olan dosyası ayrı. O, bankanın satış sırasında yaptığıyla ilgili."

Levent Bey başını salladı. "Onu sonra konuşuruz," dedi. "Önce şunu öğren. O bankaya fon satma iznini kim veriyor?"

Gülten Hanım o akşam Merkezi Kayıt Kuruluşunun uygulamasını kendi telefonuna kurdu. Zeynep'in yardımıyla e-Devlet şifresiyle girdi ve fon payının kendi adına kayıtlı olduğunu kendi gözüyle gördü. Gülten Hanım bankanın uygulamasını da açtı, iki telefonu yan yana tutup pay adedini rakam rakam okudu. Aynıydı. Telefonları çantasına koydu.

[18] Kanun No. 7596, md. 3/6. Kapsam, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104, 106 ve 107'nci maddelerinde düzenlenen fiillerdir. Tasfiyeden önce fondan para çekmiş yatırımcılar, enflasyona göre güncellenmiş maliyetlerinin üstündeki kazancı isteğe bağlı olarak Kurulca ilan edilecek hesaplara iade edebilir (md. 4/4).

3. Kim İzin Verdi?

Selin eylül gecesinden beri bu konuyu bırakmamıştı. 24 Ekim cumartesi Zeynep'i kahvaltıya çağırdı. Kerem de masadaydı.

"Bankamızı kim denetliyor?" diye sordu Selin.

"Ne yaptığına göre değişiyor," dedi Zeynep. Mevduat hesabı, kredi kartı ve konut kredisi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun alanına giriyordu. Aynı banka size bir fon sattığında ya da hisse alım satımınıza aracılık ettiğinde, o

işlem için Sermaye Piyasası Kurulunun kuralları geçerli oluyordu ve banka bunun için Kurul'dan ayrıca izin almak zorundaydı.[19] Levent Bey'in sorusunun cevabı buydu. Gülten Hanım'ın bankası da Kurul'un izinli kuruluşlar listesindeydi.[20] Merkez Bankası ise başka bir yerde duruyordu. Temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktı. Bankaların sizden alabileceği ücretlerin çerçevesini de o çiziyordu.[21]

Kerem bunu fazla karışık buldu. "Bir sorun çıkınca hangisine gideceğiz?"

Zeynep'in buna henüz bir cevabı yoktu ve öyle söyledi.

Kahvaltının ortasında Kerem'in telefonu çaldı. Arayan babasıydı.

Hüseyin dükkândan arıyordu ve sesi heyecanlıydı. Dükkâna yıllardır gelen bir müşterisi, emekli bir banka şube müdürü, ona bir teklifte bulunmuştu. Adam artık kendi hesabına "portföy yönetiyordu". Hüseyin'in aracı kurum hesabının şifresini kendisine verirse parayı onun yerine alıp satacak, yıl sonunda kârın yarısını alacaktı. Zarar ederse ücret istemeyecekti. Hüseyin bir hafta önce aracı kurumundaki hisselerini satıp parayı bir endeks fonuna taşımıştı.[22] Teklif yine de aklına takılmıştı. Adamı yirmi yıldır tanıyordu.

---

[19] Sermaye Piyasası Kanunu, Kanun No. 6362, *Resmî Gazete*, sayı 28513 (30 Aralık 2012), md. 37 ve 39 (yatırım hizmetleri ve faaliyet izni). Bankalar, Kurul'dan izin almak kaydıyla yatırım hizmeti sunabilir.

[20] Sermaye Piyasası Kurulu, "İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyetleri," https://spk.gov.tr/yatirimcilar/izinsiz-sermaye-piyasasi-faaliyetleri; izinli aracı kurumların listesi: https://spk.gov.tr/faaliyet-izinleri/araci-kurumlar. Bankaların izinleri ayrı bir başlıkta yayımlanır: https://spk.gov.tr/kurumlar/yatirim-kuruluslari/bankalar.

[21] Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, "Genel Bakış," https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Banka+Hakkinda/Genel+Bakis. Sayfanın ifadesiyle: "Merkez Bankasının temel amacı, fiyat istikrarını sağlamaktır."

[22] Kitap 3, 9. bölüm.

Kerem telefonu hoparlöre aldı. Zeynep adamın bir şirket adına mı, kendi adına mı çalıştığını sordu. Kendi adınaydı. Bir kartviziti bile yoktu.

Zeynep telefonunda Kurul'un sitesini açtı. Başkasının parasını onun adına yönetmek, bireysel portföy yöneticiliği denen bir yatırım hizmetiydi. Müşteriye hangi hisseyi alması gerektiği konusunda kişiye özel tavsiye vermek de yatırım danışmanlığıydı. İkisi de Kurul'dan izin almış kuruluşların yapabileceği işlerdi ve bu kuruluşlarda çalışanların ayrıca lisans belgesi taşıması gerekiyordu.[23] Emekli bir bankacının deneyimi, ne kadar uzun olursa olsun, ona başkasının parasını yönetme yetkisi vermiyordu.

"Ama adam dürüst," dedi Hüseyin. "Yirmi yıldır tanırım."

Zeynep buna itiraz etmedi. Adamın dürüst olup olmadığını bilmiyordu. Bildiği başka şeydi. Kurul'un sayfasına göre izinsiz sermaye piyasası faaliyeti suçtu ve yaptırımı iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezasıydı.[24] Dürüst bir adam da bu suçu işleyebilirdi. Bir de şifre meselesi vardı. Hüseyin şifresini verirse adam onun hesabından işlem yapabilecekti. Bir şey ters giderse karşısında ne bir kurum ne bir sözleşme ne de bir şikâyet kapısı olacaktı.

---

[23] Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Tebliği (III-37.1), *Resmî Gazete*, sayı 28704 (11 Temmuz 2013), md. 4: bireysel portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı yatırım hizmetleri arasında sayılır; Sermaye Piyasası Kanunu md. 37 ve 39. Bu hizmetleri sunan kuruluşlarda çalışanların lisans belgesi, Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu (SPL) tarafından verilir.

[24] Sermaye Piyasası Kurulu, "İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyetleri," aynı sayfa. Yaptırım, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 109'uncu maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenir.

Hüseyin bir süre sustu. Sonra Zeynep'e Kurul'un izinli kuruluş listesine nasıl baktığını sordu. Zeynep ona hangi başlığa tıklayacağını tarif etti. Hüseyin dükkânın bilgisayarından kendisi baktı. Aradığı bir şirket yoktu, çünkü ortada bir şirket yoktu. Bunu kendi gözüyle görmek ona yetti.

Kahvaltıdan sonra Zeynep'in aklında başka bir şey kaldı. Hüseyin'e gelen teklifi ayırt etmek kolaydı: ortada izin alınmış bir kuruluş yoktu. Gülten Hanım'ın durumu ise daha karışıktı. Gülten Hanım'a fon satan kuruluş izinliydi. Fonu kuran şirket de izinliydi. Fon, Kurul'un onayladığı kuruluş belgesiyle, izahnamesiyle kurulmuş, varlıkları Kurul'un yetkilendirdiği bir saklayıcıda tutulmuştu. Her halkada bir izin vardı. Sorun yine de çıkmıştı.

Zeynep bunu Levent Bey'e anlattığında aldığı cevap kısaydı. "İzin, kuruluşun o işi yapmaya yetkili olduğunu gösterir," dedi Levent Bey. "İşi iyi yaptığını göstermez."

Gülten Hanım'ın dosyasında asıl soru, satışın nasıl yapıldığıydı. Bir yatırım kuruluşunun müşterisine hizmet sunmadan önce onu tanıması ve ürünün risklerini yazılı olarak bildirmesi gerekiyordu. Ürünün müşteriye uygun olup olmadığını sınayan uygunluk testi de genel kuraldı ama Gülten Hanım'ın aldığı türden para piyasası fonları için bir istisna vardı: kuruluş, test yapmakla yükümlü olmadığını müşteriye

bildirmişse testi yapmayabiliyordu. Bildirimin yapıldığını ispat yükü kuruluştaydı.[25] Zeynep bunu okuyunca "uygunluk testi yoktu" diye başlayacak bir dilekçenin ilk satırda çökeceğini anladı. Sorulması gereken başka bir şeydi: Gülten Hanım'a test yapılmayacağı söylenmiş miydi, riskler ona nasıl anlatılmıştı? Uygulamada işaretlediği kutu bu bildirimin bir parçası olabilirdi. Olmayabilirdi de. Zeynep tahmin etmek istemiyordu.

Ertesi gün bankaya gidecek yazıyı hazırladı. Gülten Hanım adına, müvekkilinin hesabını açarken ve fonu alırken imzaladığı ya da elektronik olarak onayladığı bütün belgelerin birer örneğini istedi: müşteri bilgi formu, risk bildirim formu, uygunluk testi yapılmadıysa bunun müşteriye bildirildiğini gösteren kayıt ve fon alım emrinin kaydı. Göndermeden önce Levent Bey'e gösterdi.

Levent Bey yazıyı okudu ve tek bir şey sordu: "Bunu hangi hakka dayanarak istiyorsun?" Zeynep'in aklında müşteri ilişkisi vardı. Levent Bey ona başka bir dayanak gösterdi. İstedikleri belgelerin hepsi Gülten Hanım'ın kişisel verilerini

[25] Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ (III-39.1), *Resmî Gazete*, sayı 28854 (17 Aralık 2013), md. 25 (risklerin bildirilmesi) ve md. 33 (uygunluk testi), https://mevzuat.spk.gov.tr/api/Mevzuat/File/132. Md. 33/2'ye göre yatırım fonu katılma payları için uygunluk testi iki şartla zorunlu değildir: ürün müşterinin kendi talebi doğrultusunda sunulmalı ve yatırım kuruluşu uygunluk testi yapmakla yükümlü bulunmadığı hususunda müşteriyi bilgilendirmelidir; "Bildirime ilişkin ispat yükü yatırım kuruluşuna aittir." Kurul'un kabul ettiği uygulama esaslarına göre, müşterinin uygunluk testi yapılmayacağı hususunda bilgilendirilmesi şartıyla, ürünün müşterinin kendi talebi doğrultusunda sunulması şartı aranmaksızın, Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformunda işlem gören fonlar ve para piyasası fonları için test zorunlu değildir: Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Genel Mektup No. 711; Uygunluk Testi ve Yerindelik Testi Genelgesi (21 Mart 2025).

içeriyordu ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, herkese kendisi hakkında işlenen veriyi öğrenme ve buna ilişkin bilgi isteme hakkı tanıyordu.[26] Veri sorumlusu, yani banka, bu başvuruyu en geç otuz gün içinde ve kural olarak ücretsiz sonuçlandırmak zorundaydı.[27] Zeynep yazının girişine bu iki maddeyi ekledi. Yazı artık bir rica değildi.

Yazı 26 Ekim pazartesi bankaya elden verildi. "Cevap otuz gün içinde gelmezse," dedi Levent Bey, "o da bir cevaptır."

Hüseyin ertesi sabah müşterisi dükkâna uğradığında teklifine teşekkür etti ve şifresini vermeyeceğini söyledi. Sebebini anlatmadı. Adam omuz silkti, bir kilo çivi aldı ve gitti.

[26] Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Kanun No. 6698, *Resmî Gazete*, sayı 29677 (7 Nisan 2016), md. 11/1-(a) ve (b).

[27] Aynı kanun, md. 13/2: veri sorumlusu başvurudaki talepleri "en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak" sonuçlandırır; işlem ayrıca bir maliyet gerektirirse Kurulca belirlenen tarifedeki ücret alınabilir. Cevap verilmezse ya da yetersizse ilgili kişi md. 14 uyarınca Kişisel Verileri Koruma Kuruluna şikâyette bulunabilir.

4. Bir Banka Batarsa

Kasımın ilk haftasında Gülten Hanım'ın hesabına ara ödeme geçti. Gülten Hanım ekranın görüntüsünü alıp Zeynep'e gönderdi, altına üç ünlem koydu. Bir saat sonra ikinci bir mesaj geldi: "Şimdi bunu nereye koyacağım?"

Zeynep bu sorunun kendi işi olmadığını biliyordu. Avukattı, yatırım danışmanı değildi. Gülten Hanım'a hangi ürünü alması gerektiğini söylemek, Kurul'un izin listesinde adı olmayan birinin yapmaması gereken bir şeydi ve Zeynep üç

hafta önce Hüseyin'e tam da bunu anlatmıştı. Ama Gülten Hanım'ın sorusunun içinde başka bir soru vardı ve o soru Zeynep'in alanına giriyordu.

"Mevduata koysam," diye yazmıştı Gülten Hanım, "banka batarsa ne olur? Bu sefer gerçekten mevduat."

Ertesi gün büroda bunu konuştular. Gülten Hanım iki ayda bir kelimeyi bir daha kullanmamayı öğrenmişti: "gibi." Mevduat gibi bir şey istemiyordu. Mevduat istiyordu ve mevduatın arkasında ne durduğunu bilmek istiyordu.

Arkasında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu duruyordu. Bir bankanın faaliyet izni kaldırıldığında, gerçek kişilerin bankadaki mevduatı ve katılım bankalarındaki katılım fonu belirli bir limite kadar Fon tarafından ödeniyordu. Limit kişi ve banka başına işliyordu ve 2026 için 1.200.000 liraydı.[28] Yani Gülten Hanım'ın aynı bankadaki sigortaya tabi bütün mevduat hesapları, vadeli vadesiz, lira döviz, birlikte sayılıyor ve toplamın 1.200.000 liraya kadar olan kısmı güvence altında oluyordu. Başka bir bankadaki hesap ayrı sayılıyordu.[29]

"Ödenmeyen kısım ne olur?" diye sordu Gülten Hanım.

[28] Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, "Mevduat Sigortacılığı Hakkında Sıkça Sorulan Sorular," https://www.tmsf.org.tr/tr/Tmsf/Info/mevduat.sss.guncel. 2026 için sigorta limiti 1.200.000 lira.

[29] Aynı sayfa. Limit, bir kişinin aynı bankadaki sigortaya tabi bütün hesaplarının anapara ve faiz toplamına uygulanır; döviz mevduatı kapsamdadır; ortak hesaplarda hak sahibinin payı diğer hesaplarıyla birlikte değerlendirilir.

Zeynep bunu araştırmıştı. Limitin üstündeki kısım için mevduat sahibi, batan bankanın tasfiyesinde alacaklı oluyordu. Ne kadarını, ne zaman alacağı bankanın varlıklarının ne edeceğine bağlıydı.[30] Gülten Hanım bu cümleyi tanıdı. Fon dosyasında da aynı cümleyi duymuştu.

Güvencenin kapsamadığı şeyler de vardı ve Gülten Hanım'ın asıl öğrenmesi gereken liste oydu. Devlet tahvili, hisse senedi, yatırım fonu payı ve bankanın sattığı diğer sermaye piyasası araçları mevduat değildi ve Fon'un güvencesine girmiyordu.[31] Bir bankanın şubesinde ya da uygulamasında alınmaları, onları mevduata dönüştürmüyordu. Gülten Hanım'ın iki yıl önce aldığı fon, aynı bankanın aynı ekranında, mevduat hesabının hemen altındaki satırda duruyordu. Ekranda yan yana duran iki satır, hukuken iki ayrı dünyadaydı.

Gülten Hanım bir şey daha sordu. "Altınım var, bankada. Altın hesabı."

Zeynep bunu bilmiyordu ve öyle söyledi. Sonra baktı. Bankaların açtığı altın mevduat hesapları, Fon'un sıkça sorulan sorular sayfasında ayrıca ele alınıyordu.[32] Altının hangi hesapta tutulduğu cevabı değiştiriyordu: mevduat hesabındaki altın ile bir fondaki ya da emanette saklanan altın aynı yerde durmuyordu. Gülten Hanım hesabının adını bilmiyordu. Akşam bankasının uygulamasında hesabın türüne bakacaktı.

---

[30] Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, aynı sayfa. Sigorta kapsamı dışında kalan tutar için mevduat sahibi bankanın iflas masasına alacaklı olarak başvurur; Bankacılık Kanunu, Kanun No. 5411, md. 106–107.

[31] Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, aynı sayfa. Sermaye piyasası araçları mevduat sigortası kapsamında değildir.

[32] Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, aynı sayfa. Sigortaya tabi kıymetli maden depo hesapları kapsamdadır; altın fonu ya da emanet hesabı bu kapsamda değildir.

Güvencenin bir de zamanı vardı. Fon, bir bankanın faaliyet izni kaldırıldığında sigortalı mevduatı tespit edip ödemek için kendine aylarla ölçülen bir süre tanıyordu ve bu süre uzayabiliyordu.[33] Acil durum fonu tek bir bankada duran bir hane için bu, paranın güvende olduğu ama eline geçmediği bir bekleyiş demekti. Zeynep bunu hafta sonu Selinlere anlattığında Kerem Selin'e baktı. Acil fonları, ev hesapları ve maaşları aynı bankadaydı. Selin bir şey söylemedi, defterini açıp bir satır yazdı.

Gülten Hanım kararını iki gün sonra verdi. Parayı aynı bankada, üç aylık vadeli bir lira mevduatına yatırdı. Başka bir bankaya geçmeyi düşünmüştü. Sonra tutarının limitin çok altında olduğunu ve güvence açısından bir fark yaratmayacağını hesaplamıştı. Şubeye kendisi gitti. Masadaki çalışan ona bir de "getirisi daha iyi" başka bir ürün göstermek istedi. Gülten Hanım ürünün adını sordu, adında "fon" kelimesini duyunca "teşekkür ederim" dedi.

Dekontu eve gelince açtı. Hesabın türünün yazdığı satırı buldu: vadeli tasarruf mevduatı. Dekontu fon dosyasının yanına, aynı klasöre koydu.

[33] Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, aynı sayfa: sigortalı mevduatın tespiti ve ödemesi için öngörülen süre üç aydır ve ilgili Yönetmelik uyarınca uzatılabilir.

5. Bir Aracı Kurum Batarsa

Gülten Hanım'ın apartmanında Rıza Bey diye biri oturuyordu. Emekli bir muhasebeciydi ve Gülten Hanım'ın fon hikâyesini merdivende dinlemişti. Kasımın ortasında Gülten Hanım onu büroya getirdi. Rıza Bey'in derdi başkaydı ve onu bir dosyanın içinde, düzgünce katlanmış hesap ekstreleriyle getirmişti.

Rıza Bey on yıldır hisse senetlerini bir aracı kurumda tutuyordu. Eylülün son günü Kurul, tasfiye edilen fonların kurucularından birinin grubundaki bir aracı kurumun bütün sermaye piyasası faaliyetlerini geçici olarak durdurmuştu.[34] Rıza Bey'in kurumu o değildi. Ama aynı haftalarda kendi kurumunun adının da sosyal medyada geçtiğini görmüş ve bir aydır uyuyamamıştı.

"Kurum batarsa hisselerim ne olur?" diye sordu.

Zeynep bu soruya eylülde olsa cevap veremezdi. Artık kâğıttaki kutuları biliyordu ve ilk cevabı oradan verdi. Rıza Bey'in hisseleri aracı kurumun kendi malı değildi. Kurum onları müşterisi adına, bir saklama kuruluşunda ya da Merkezi Kayıt Kuruluşunda açılan bir müşteri saklama alt hesabında tutmak zorundaydı.[35] Rıza Bey'in kaç hissesi olduğu, kurumun defterinden ayrı olarak kendi adına bir kayıtta yazıyordu. Kurum batsa da o kayıt yerinde kalıyordu.

Rıza Bey o akşam e-YATIRIMCI'ya girdi. Hisseleri oradaydı, adet adet, ekstresindekiyle aynı.

Ertesi gün ikisi yine geldi. Rıza Bey ikinci soruyu sordu ve bu daha zordu. "Ya kurum hisseleri kayda doğru işlemediyse? Ya hesabımdaki nakit kurumun kasasındaysa?"

Burası, Zeynep'in kâğıdına yeni bir kutu eklemesi gereken yerdi: Yatırımcı Tazmin Merkezi. Merkez, bir aracı kurumun müşterisinin nakdini ya da sermaye piyasası araçlarını ona teslim edemediği durumlar için kurulmuştu. Kanunun ifadesiyle tazminin konusu, yatırım kuruluşunun müşteri adına sakladığı ya da yönettiği nakdi veya araçları teslim

[34] Sermaye Piyasası Kurulu, SPK Bülteni 2026/67 (30 Eylül 2026); faaliyet durdurma 30 Eylül 2026 saat 18.10 itibarıyla, https://spk.gov.tr/data/6abd6d1f8f95db13586d22ff/2026-67.pdf.

[35] Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ (III-39.1), *Resmî Gazete*, sayı 28854 (17 Aralık 2013), md. 27/2, https://mevzuat.spk.gov.tr/api/Mevzuat/File/132.

edememesinden doğan taleplerdi.[36] Kanun kapsam dışında kalanı da tek cümleyle söylüyordu: yatırım danışmanlığından ya da piyasadaki fiyat hareketlerinden doğan zararlar tazmin kapsamında değildi.[37]

"Yani kurum batarsa Merkez öder," dedi Rıza Bey. Zeynep onu düzeltti. Aldığı bir hisse yarı değerine düşerse Merkez ona bir şey ödemiyordu. Kurum hesabındaki hisseyi ya da nakdi ona iade edemezse ödeme ihtimali doğuyordu. Bunun için önce Kurul'un o kuruluş hakkında tazmin kararı vermesi, ardından Rıza Bey'in süresinde başvurması gerekiyordu.

Ödemenin bir sınırı da vardı. O yıl bir yatırımcıya ödenebilecek en yüksek tutar 2.065.145 liraydı.[38] Rıza Bey'in portföyü bu tutarın üstündeydi. Hesap ekstresini önüne açıp toplamı gösterdi.

"Başka bir kurumda ikinci bir hesap açsam?" dedi.

Sınır, hesap sayısına, türüne ve para birimine bakılmaksızın bir yatırımcının aynı kuruluştan doğan bütün taleplerini kapsıyordu.[39] Aynı kurumda ikinci bir hesap açmak bir şey değiştirmiyordu. Farklı kuruluşlardaki hesaplar için sınırın ayrı ayrı işleyeceği, bu ifadeden çıkan bir sonuçtu. Metinde açıkça yazmıyordu. Zeynep bunu Rıza Bey'e öyle söyledi: "Benim okumam bu. Kanunda açıkça yazmıyor."

---

[36] Sermaye Piyasası Kanunu, Kanun No. 6362, *Resmî Gazete*, sayı 28513 (30 Aralık 2012), md. 84/1; metin Yatırımcı Tazmin Merkezinin sitesinde yayımlanan hâliyle, https://www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/64.

[37] Aynı kanun, md. 84/2: "Yatırımcıların yatırım danışmanlığı veya piyasadaki fiyat hareketlerinden kaynaklanan zararları tazmin kapsamında değildir."

[38] Yatırımcı Tazmin Merkezi, "Azami tazmin tutarı ne kadardır?", https://www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/92. Kanunun 84'üncü maddesinin beşinci fıkrası. Kanundaki ilk tutar 100.000 liradır ve her yıl yeniden değerleme oranında artırılır.

[39] Sermaye Piyasası Kanunu, md. 84/5: sınır "hesap sayısı, türü ve para birimine bakılmaksızın" uygulanır.

Bir de zaman vardı. Kurul bir kuruluş için tazmin kararı verdiğinde Merkez bunu ilan ediyordu ve tazmin talebinde bulunma hakkı, ilandan itibaren bir yıl sonra zamanaşımına uğruyordu.[40] Bir yıl. Zeynep bunu Rıza Bey'in dosyasının kapağına büyük harflerle yazdı. Kira davalarında zamanaşımı yıllarla ölçülürdü ve insanlar onu yine de kaçırırdı. Burada süre, Yatırımcı Tazmin Merkezinin tazmin kararını usulüne uygun ilan etmesiyle başlıyordu ve o ilanı kimse size bizzat getirmiyordu.

Korumanın hızı da ayrı bir konuydu. Tazmin kararı, ilan, başvurular, hak sahipliğinin tespiti ve ödeme birbirini izleyen aşamalardı.[41] Rıza Bey hesap ekstresini katlarken "Yani parayı beklerim," dedi. Zeynep başını salladı.

Rıza Bey ekstrelerini toparlarken Gülten Hanım Zeynep'e döndü. "Benim fonum için bu Merkez bir şey yapmıyor muydu?"

Zeynep düşündü. Gülten Hanım'ın sorunu bir aracı kurumun parayı teslim edememesi değildi. Fonun içindeki varlıklar değer kaybetmişti ve kanun bu türden bir zararı açıkça dışarıda bırakıyordu. Sonra özel tasfiye düzenlemesindeki bir hüküm aklına geldi. Tasfiye bittikten sonra geri kazanım hesabında biriken para Merkez aracılığıyla dağıtılacaktı.[42]

"Bir şey yapacak," dedi Zeynep. "Fondan kaçırılan para geri alınırsa, onu size Merkez dağıtacak."

---

[40] Yatırımcı Tazmin Merkezi, https://www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/93 ve https://www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/94: "Tazmin talebinde bulunma hakkı, tazmin kararının ilanından itibaren bir yıl sonra zamanaşımına uğrar."

[41] Yatırımcı Tazmin Merkezi, "Tazmin İşlemleri," https://www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/13.

[42] Kanun No. 7596, md. 6/6, https://mevzuat.spk.gov.tr/api/Mevzuat/File/271.

Kurumunun battığına dair bir bilgi yoktu ve Zeynep de Rıza Bey'e bunun tersini söylemedi. Ama Rıza Bey on yıldır bütün portföyünü tek bir kurumda tutmanın bir tercihten çok bir alışkanlık olduğunu fark etmişti. Portföyünün bir kısmını ikinci bir aracı kuruma taşımaya karar verdi. Bunu yaparken hisseleri satmadı. Kayıtlı araçların kurumlar arasında satılmadan aktarılabildiğini Zeynep'ten öğrendi ve işlemi yeni kurumun şubesinde başlattı.[43] Üç gün sonra e-YATIRIMCI'ya yeniden girdi. Taşıdığı hisseler yeni kurumun altında görünüyordu, adetleri eksiksizdi. Eski kurumda kalan kısım da yerindeydi. Rıza Bey iki ekranın görüntüsünü alıp aracı kurum ekstrelerinin arasına koydu.

[43] Merkezi Kayıt Kuruluşu, "Merak Ettikleriniz," https://www.mkk.com.tr/yatirimci-hizmetleri/merak-ettikleriniz. Virman talimatı yatırım kuruluşu üzerinden verilir; e-YATIRIMCI bir işlem kanalı değildir.

6. İki Yazı

Bankanın cevabı otuzuncu günden bir gün önce geldi. Kalın bir zarftı. İçinde Gülten Hanım'ın hesap açılışında imzaladığı müşteri bilgi formu, iki yıl önce mobil uygulamada onayladığı bir risk bildirim formunun çıktısı ve fon alım emrinin kaydı vardı. Uygunluk testine dair bir belge yoktu. Testin yapılmayacağının Gülten Hanım'a bildirildiğini gösteren bir kayıt da yoktu. Yazının son paragrafı, müvekkilinin işlemi "kendi iradesiyle ve risklerden haberdar olarak" yaptığını söylüyordu.

Zeynep belgeleri masaya yaydı, Levent Bey'i çağırdı ve Gülten Hanım'a öğleden sonra gelmesini söyledi. Levent Bey zarfa bakmadan önce takvimi istedi. Zeynep eylülden beri tuttuğu sayfayı açtı.

Gülten Hanım geldiğinde önce yazının son paragrafını okudu. "Kendi iradesiyle" sözünün altını tırnağıyla çizdi.

"Paramın kalanını istiyorum," dedi. "Bir de o çocuk bana 'mevduat gibi' dedi. Bir daha kimseye demesin istiyorum."

Levent Bey Zeynep'e döndü. "Zarar ne kadar?"

Zeynep bu soruya hazırlıksız yakalandı. İki aydır "kime dava açılır" diye düşünmüş, neyin davasının açılacağını hesaplamamıştı. Gülten Hanım'a kasımda bir ara ödeme yapılmıştı. Ekranda gördüğü son rakam ile bu ödeme arasında birkaç on bin liralık bir fark vardı. Tasfiyenin sonunda yapılacak nihai ödeme bu farkın bir kısmını, belki tamamını kapatabilirdi, belki de kapatmazdı.[44]

"Bugünkü farkı hesaplayabiliyoruz," dedi Levent Bey. "Tasfiye bitince ne kadarının kalacağını bilmiyoruz. İkisini karıştırma."

Zararın tutarı henüz kesin değildi ama yolların süreleri işliyordu. Zeynep o hafta Gülten Hanım'ın iki isteğini ayrı ayrı ele aldı.

İkincisinin adresi belliydi. Kurul şikâyetleri mevzuata uygunluk yönünden inceliyor, zarar tazminine karar vermiyordu.[45] Bankanın satış sürecine bakabilir, bir eksiklik bulursa bankaya yaptırım uygulayabilirdi. "Bir daha kimseye demesin" isteğine en yakın yol buydu.

---

[44] Kanun No. 7596, md. 4/5: nihai ödemeden, daha önce yapılan ödemeler düşülür, https://mevzuat.spk.gov.tr/api/Mevzuat/File/271.

[45] Sermaye Piyasası Kurulu, "Şikâyet Başvurusu Nereye, Nasıl Yapılır?", https://spk.gov.tr/yatirimcilar/sikayet-basvurusu-nereye-nasil-yapilir.

Para için kapı aramak daha uzun sürdü. Zeynep önce Türkiye Bankalar Birliğinin Bireysel Müşteri Hakem Heyetine baktı. Karşısındaki bir bankaydı ve bankaların müşteri şikâyetleri oraya gidiyordu. Sonra o heyetin kredi kartı aidatı, hesap ücreti ya da havale hatası gibi bankacılık işlemlerinden doğan şikâyetlere baktığını gördü.[46] Gülten Hanım'ın sorunu bankanın mevduat ya da kredi işinden çıkmamıştı. Banka ona bir sermaye piyasası aracı satmıştı. Uyuşmazlığın adresini, kuruluşun adı yerine yapılan iş belirliyordu.

Fon satışı için doğru kapı, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğinin Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyetiydi. Aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri ve yatırım hizmeti veren bankalar bu Birliğin üyesiydi. Gülten Hanım'ın bankası da üyeydi.[47] Dosyada bundan sonra ona kısaca Heyet dediler.

Heyet'e gitmenin bir ön şartı vardı. Zeynep zarfı çevirdi. Bankaya daha önce belge istemek için yazmışlardı. Şimdi bankaya, satışla ilgili şikâyetlerini ve ne istediklerini bildireceklerdi. Heyet ancak bu şikâyete verilen cevaptan sonra devreye giriyordu.

Bir de tüketici hakem heyeti vardı. Zeynep onu kendi tüketici dosyalarından iyi biliyordu. 2026 için parasal sınır 186.000 liraydı ve Gülten Hanım'ın muhtemel talebi bunun

[46] Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği nezdindeki Bireysel Müşteri Hakem Heyetleri, ilgili Tebliğler md. 7. Tüketici hakem heyetine ya da yargıya intikal etmiş uyuşmazlıklar bu heyetlerde incelenemez.

[47] Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti Yönergesi (Birlik Yönetim Kurulu, 27 Temmuz 2016, 305 sayılı toplantı). Dayanak: Sermaye Piyasası Kanunu md. 74 ve Birlik Statüsü md. 7/1-(j) ve (k).

altında kalıyordu.[48] Ama bir yatırım fonunun payını almak bir tüketici işlemi miydi? Zeynep'in okuduğu kararlar ve makaleler bu konuda aynı şeyi söylemiyordu.[49] Tüketici hakem heyeti kendini görevsiz sayabilirdi. Sınıra eşit ya da sınırın üzerindeki tüketici uyuşmazlıklarında ise, kanundaki istisnalar saklı kalmak üzere, dava açmadan önce arabulucuya gitmek şarttı.[50]

Zeynep yolları süreleriyle birlikte bir sayfaya döktü ve Levent Bey'e götürdü. Levent Bey uzun süre baktı.

"Hangisinde Gülten Hanım'ın zararını isteyebiliriz?" dedi.

"Kurul'da isteyemeyiz. Heyet'te, tüketici hakem heyetinde ya da mahkemede isteyebiliriz. Son ikisinde görev tartışmalı."

---

[48] Tüketici hakem heyetlerine başvurularda 2026 yılı parasal sınırlarını belirleyen Ticaret Bakanlığı Tebliği, *Resmî Gazete*, sayı 33116 (23 Aralık 2025), md. 3/1: 2026 yılında değeri 186.000 liranın altında bulunan uyuşmazlıklarda il veya ilçe tüketici hakem heyetleri görevlidir. Dayanak: 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun md. 68.

[49] Görüş: Gülten Hanım ticari ya da mesleki amaçla hareket etmediği ve bankadan bir yatırım hizmeti aldığı için, ilişkinin 6502 sayılı Kanun anlamında tüketici işlemi sayılması yönünde güçlü gerekçe vardır. Kanunun 83/2'nci maddesi, bir işlemin başka kanunlarda düzenlenmiş olmasının o işlemin tüketici işlemi sayılmasına ve bu durumda tüketicinin korunmasına ilişkin hükümlerin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceğini öngörür. Görevli merciyi ise davalıya ve talebin dayanağına göre ayrıca belirlemek gerekir; bankaya karşı satış sürecine dayanan bir talep ile fonun kurucusuna ya da yöneticilerine karşı talepler aynı merciye gitmeyebilir. Yargı kararları farklı ürünler ve taleplerle ilgili olduğundan burada genelleştirilmemiştir.

[50] Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, Kanun No. 6502, md. 73/A (7251 sayılı Kanun md. 59 ile eklendi, *Resmî Gazete*, sayı 31199, 28 Temmuz 2020). Hakem heyetlerinin görev alanındaki uyuşmazlıklar ve kanunda sayılan diğer istisnalar dava şartı arabuluculuğun dışındadır.

"O zaman Heyet'le başlayalım," dedi Levent Bey. "Ücretsiz. Kararı bankayı belli bir tutara kadar bağlıyor ve Gülten Hanım'ın mahkemeye gitme hakkı açık kalıyor.[51] Sırayı ters çevirirsek Heyet kapanır. Aynı uyuşmazlık için önce mahkemeye ya da tüketici hakem heyetine giden, sonra Heyet'e gelemiyor."

Heyet yalnız maddi zararı inceliyordu.[52] Gülten Hanım'ın iki aydır uykusuz geçen gecelerinin karşılığını orada isteyemezlerdi. Dilekçe, bugünkü farkı ve tasfiye sonunda kalacak farkı birlikte isteyebilirdi.

Zeynep o hafta iki yazı hazırladı. Bankaya gidecek olanın ilk taslağı iki sayfaydı ve Levent Bey onu yarıya indirdi. Zeynep taslağa Gülten Hanım'ın üzüntüsünü, şubenin kalabalığını, fonun adının ne kadar güven verici olduğunu yazmıştı. Levent Bey bunların hepsini çizdi. Satışın tarihini ve talebi bıraktı, belgeleri yazının ekine aldı.

En zayıf yer "mevduat gibi" cümlesiydi. Gülten Hanım bunu iki yıl önce, bir salı öğleden sonra, şubedeki genç bir çalışandan duymuştu. Çalışanın adını hatırlamıyordu. Yanında kimse yoktu. Zeynep bu cümleyi dilekçeden çıkarmayı düşündü. Levent Bey çıkarmamasını söyledi ama tek başına bırakmamasını da. Cümlenin yanına ispatı bankaya düşen şeyi koymak gerekiyordu: test yapılmayacağının bildirildiğine dair kaydın yokluğu. Biri Gülten Hanım'ın hatırladığı şeydi, öbürü bankanın gösteremediği şey.

---

[51] TSPB Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti Yönergesi, md. 14/5. Bağlayıcılık sınırı, tüketici hakem heyetlerinin o yıl için belirlenen parasal sınırına bağlıdır. Heyet kararına itiraz, kararın kesinleşmesi ve yargı yolu için md. 14/4–5 birlikte okunmalıdır.

[52] TSPB Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti Yönergesi, md. 8: Heyet, tazminat taleplerinde yalnız maddi zarar tazmini talebini inceler, manevi tazminat talepleri yönünden görevsizlik kararı verir; aynı maddede Heyete iletilmeyecek uyuşmazlıklar ayrıca sayılmıştır.

Bankaya gidecek olan açık bir şikâyetti. Satış sırasında ürünün mevduat gibi sunulduğunu söylüyor, uygunluk testi yapılmayacağının Gülten Hanım'a bildirildiğini gösteren bir kaydın dosyada bulunmadığını hatırlatıyor ve bu bildirimin ispatının bankaya düştüğünü yazıyordu. Talep, bugünkü fark ile tasfiye sonunda kalacak farkın karşılanmasıydı. Kurul'a gidecek yazı tazminat istemiyor, bir satış uygulamasının incelenmesini istiyordu.

Gülten Hanım iki yazıyı da okudu. Banka yazısını hemen imzaladı. Kurul'a gidecek yazının üstünde kalemi bir süre bekledi.

Bankaya giden yazı 27 Kasım'da iadeli taahhütlü postaya verildi, 30 Kasım'da bankaya ulaştı. Levent Bey alındı kartını özellikle istemişti, çünkü bankanın otuz günlük cevap süresi şikâyetin bankaya ulaştığı günden işleyecekti. Zeynep kartı dosyanın ön cebine koydu ve takvime yazdı. Banka 30 Aralık'a kadar cevap vermek zorundaydı. Heyet'e gitmek için altmış gün vardı. Cevap olumsuz ya da yetersiz gelirse bu süre cevabın bildirildiği günden, hiç gelmezse otuz günün dolmasından işleyecekti.[53]

[53] Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti Yönergesi, md. 10–11, https://tspb.org.tr/wp-content/uploads/2023/04/tspb_musteri_uyusmazliklari_hakem_heyeti_yonergesi.pdf; başvuru süreleri: https://tspb.org.tr/uyusmazlik-merkezi/.

7. Zincir Kopunca

Aralığın ikinci cuması Zeynep, Bursa'ya akşam otobüsüyle vardı. Amcası Hüseyin onu terminalden aldı ama doğrudan eve gitmedi. Dükkâna uğradılar. Kepenk yarıya kadar inikti, içeride Yusuf ve tanımadığı bir genç oturuyordu.

Gencin adı Emre'ydi. Yirmi üç yaşındaydı, bir kargo şirketinde kuryelik yapıyordu ve Yusuf'un mahalleden arkadaşıydı. Masanın üstünde telefonu duruyordu. Ekranında bir uygulama açıktı ve uygulamanın her sayfasında aynı kırmızı yazı vardı: "Çekim işlemleri geçici olarak durdurulmuştur."

Hüseyin, Zeynep'in kulağına eğildi. "Ben ne diyeceğimi bilemedim. Sen bir dinle."

Emre anlattı. Yaz başında bir sosyal medya reklamından bir uygulama indirmişti. Uygulama kendini bir kripto alım satım "robotu" olarak tanıtıyordu. Yatırdığın paranın her gün yüzde biri hesabına "kazanç" olarak yazılıyordu. Arkadaşını getirirsen, onun yatırdığının yüzde onu da sana prim olarak geçiyordu. Emre önce 5.000 lira yatırmıştı. İlk ay kazancından 1.500 lirayı çekmiş, para gerçekten hesabına gelmişti. Sonra 40.000 lira daha yatırmıştı, bir kısmını kredi kartından nakit çekerek. Üç arkadaşını getirmişti. Biri kuzeniydi.

İki haftadır para çekilemiyordu. Uygulamanın destek hattı önce "sistem güncellemesi" demiş, sonra "çekim için hesabınızdaki tutarın yüzde yirmisini vergi olarak yatırmanız gerekiyor" yazmıştı. Emre bunu yapmamıştı. Kuzeni yapmıştı.

İlk ay çektiği 1.500 lira Emre'yi ikna etmişti. O para, büyük olasılıkla ondan sonra gelen birinin parasıydı.[54]

Önce uygulamanın arkasında kim olduğuna baktı. Uygulamada bir şirket adı yoktu, yalnız İngilizce bir marka vardı. Türkiye'de yerleşik kişilere kripto varlık alım satım hizmeti sunmak 2024'ten beri Kurul'un iznine bağlıydı.[55] Kurul,

[54] Kitap 1, 12. bölüm ve dipnot 7.

[55] Sermaye Piyasası Kanunu, md. 35/B (7518 sayılı Kanun md. 3 ile eklendi, *Resmî Gazete*, sayı 32590, 2 Temmuz 2024): kripto varlık hizmet sağlayıcıların kurulabilmesi ve faaliyete başlaması için Kurul'dan izin alınması zorunludur.

izin için başvuran kuruluşları bir listede yayımlıyordu ve listenin kendisinde bile bir uyarı vardı: listede yer almak, kuruluşun yetkilendirildiği anlamına gelmiyordu.[56] Emre'nin uygulaması o listede de yoktu. Zeynep markayı Kurul'un bültenlerinde aradı ve buldu. Kurul, aylar önce bu siteye erişimin engellenmesi için işlem başlatmıştı.[57] Uygulama ise telefonlarda çalışmaya devam etmişti.

Sonra paranın nereye gittiğine baktı. Emre parayı uygulamanın her seferinde farklı verdiği banka hesaplarına havale etmişti. Bir kripto cüzdanı hiç görmemişti. Dekontlarda dört farklı isim vardı, hepsi gerçek kişi. Zeynep bunu not etti. Bu isimler, bir soruşturmanın ilk izi olabilirdi.

"Param geri gelir mi?" diye sordu Emre.

Zeynep bunu bilmiyordu ve öyle söyledi. Bildiği şey, bundan sonra atılacak adımların sırasıydı.

Emre telefonunu aldı, mesajlarını açtı. Kuzenine yaz başında attığı davet oradaydı, altında uygulamanın bağlantısı ve "abi bu iş gerçek, ben çektim" cümlesi. "Bunu silecektim," dedi. "Utanıyorum."

Zeynep telefonu ona geri uzattı. "O mesaj da kalsın." Ekran görüntüleri, destek hattıyla yazışmalar, reklam ve dekontlar, savcılığın olayı kuracağı malzemeydi. Davet mesajı Emre'nin aleyhine okunabilirdi ama silinmiş bir mesaj daha kötü okunurdu.

---

[56] Sermaye Piyasası Kurulu, "Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcılar: Faaliyette Bulunanlar Listesi," https://spk.gov.tr/kurumlar/kripto-varlik-hizmet-saglayicilar/faaliyette-bulunanlar-listesi. Sayfanın uyarısı: listenin varlığı, listedeki kuruluşların ilgili mevzuat uyarınca yetkilendirildiği anlamına gelmez.

[57] Kurul, izinsiz faaliyet yürüten internet sitelerine erişimin engellenmesi kararlarını haftalık bültenlerinde yayımlar; dayanak Sermaye Piyasası Kanunu md. 99/4 ve kripto varlık hizmetleri bakımından md. 99/A/3'tür. Bu bölümdeki uygulama ve karar kurgusaldır.

Kuzenin durumu daha acildi. O "vergiyi" ödemiş, parası yine gelmemişti. Parasını çekmek isteyen birinden hiçbir vergi bir uygulama üzerinden peşin alınmıyordu. Kuzenin yatırdığı, aynı düzene giren yeni bir paraydı. Emre dükkânın arka odasına geçip kuzenini aradı ve başka bir şey ödememesini söyledi. Döndüğünde sesi kısılmıştı.

Zeynep o akşam dilekçenin iskeletini bir kâğıda çizdi. Hileli davranışlarla birini aldatıp zarara uğratarak çıkar sağlamak dolandırıcılıktı ve bilişim sistemleri ya da bankalar araç olarak kullanıldığında cezası ağırlaşıyordu.[58] Emre neler olduğunu tarihleriyle yazacak, dekontları ve ekran görüntülerini ekleyip Cumhuriyet başsavcılığına verecekti. Dekontlardaki dört isim de dilekçeye girecekti. İzinsiz faaliyet için Kurul'a ayrıca ihbarda bulunabilirdi.

Emre kâğıda bakarken bir şey sordu. "Arkadaşlarımı ben getirdim. Onlardan prim aldım. Bunu da yazacak mıyım?"

[58] Türk Ceza Kanunu, Kanun No. 5237, md. 157 ve 158/1-f. Nitelikli dolandırıcılığın bu hâli dört yıldan on yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası gerektirir; adli para cezası suçtan elde edilen menfaatin iki katından az olamaz; suç şikâyete bağlı değildir, savcılık kendiliğinden soruşturur.

Tüketici mevzuatı, piramit satış sistemlerinin kurulmasını, yayılmasını ve tavsiye edilmesini yasaklıyordu.[59] Emre'nin bunu bilerek yapıp yapmadığı, aldığı primlerin akıbeti ve kuzeninin ondan bir şey isteyip isteyemeyeceği, o akşam masada cevaplanabilecek sorular değildi.[60]

"Yazacaksın," dedi Zeynep. "Saklama. Bir de kendine bir avukat bul." Onun avukatı olamazdı. Ertesi gün kuzeni de aynı masaya oturabilirdi.

"Arkadaşlarıma ne diyeyim?" diye sordu Emre.

"Doğrusunu," dedi Zeynep. "Ne bildiğini ve ne bilmediğini. Bir de parasını cebinden ödemeye kalkma. Neyin ne kadar olduğu belli olmadan kimseye borçlu olduğunu kabul etme."

---

[59] Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, Kanun No. 6502, md. 80. Kanun piramit satışı, katılımcılarına bir miktar para veya malvarlığı ortaya koymaları karşılığında sisteme aynı şartlar altında başka katılımcılar bulma koşuluyla kazanç ümidi veren sistem olarak tanımlar; md. 80/2'ye göre böyle bir sistemin kurulması, yayılması ve tavsiye edilmesi yasaktır. Doğrudan satışlar için md. 47/A ve Doğrudan Satışlar Hakkında Yönetmelik, *Resmî Gazete* (8 Ağustos 2025), md. 5/2: sermaye piyasası araçları ve kripto varlıklar doğrudan satış sistemiyle sunulamaz.

[60] Sisteme yeni üye getirip prim alan ama yönetimde yer almayan katılımcıların ceza sorumluluğu, Yargıtay uygulamasında yöneticilerden ayrı değerlendirilmektedir; somut olayda hilenin varlığı ve kastın içeriği belirleyicidir. Özel hukuk bakımından md. 80'e aykırı sözleşmelerin geçersizliği ve bu geçersizlik nedeniyle alınanların sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre iadesi doktrinde savunulmaktadır: M. Doğar, "6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun m. 80'e Göre Piramit Satışların Özel Hukuk Kapsamında Geçersizliği," *Medeni Hukuk Dergisi* 1/2 (2024), s. 179–213. Bu nedenle Zeynep somut bir cevap vermez ve Emre'yi ayrı bir avukata yönlendirir.

Yusuf bütün konuşma boyunca sessiz kalmıştı. Temmuzda kendi telefonunda bir kaldıraç uygulaması görmüş, girmemişti. Emre'yi bu masaya o getirmişti. Konuşma bitince Emre'nin telefonunu aldı, ekran görüntülerini tarihe göre bir klasöre topladı ve dekontların fotoğraflarını çekti.

Emre pazartesi sabahı adliyeye gitti. Zeynep o sırada Saadet Yengeyle bir banka şubesindeydi. Öğle saatinde Yusuf'tan bir mesaj geldi: "Dilekçeyi verdi. Numara aldı." Altında bir fotoğraf vardı: kayıt numarasının yazılı olduğu bir kâğıt. Biraz sonra bir mesaj daha düştü: "Kuzeni hâlâ parasını çekebileceğine inanıyor."

8. Unutulmuş Hesaplar

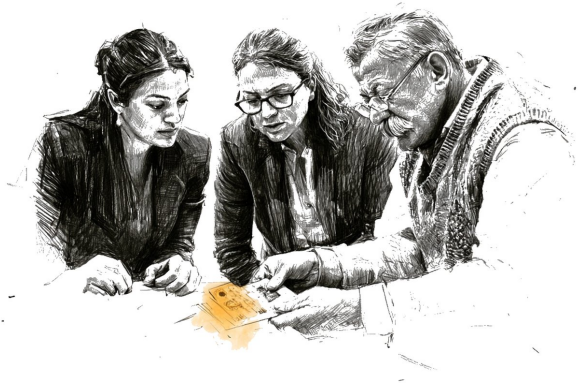

Zeynep Bursa'ya aslında başka bir iş için gelmişti. Babası ile amcası Hüseyin, Zeynep'in dedesinden kalan evi satmayı konuşuyorlardı ve hukukçu olarak masada bulunması istenmişti. Konuşma cumartesi akşamı yapıldı. Tapu işi için önce mirasçılık belgesi gerekecekti ve babası onu çoktan almıştı. Yemekte Saadet Yenge çekmeceden sararmış bir hesap cüzdanı çıkardı.

Cüzdan dedenin adınaydı. Son işlem 2013'teydi. Hesapta kaç para olduğunu kimse bilmiyordu, banka da artık başka bir adla anılıyordu.

"Bu para gitti mi?" diye sordu Hüseyin.

Zeynep bunu eylülde olsa bilmezdi. Şimdi Rıza Bey'in dosyasından ve Gülten Hanım'ın sorularından bir şey öğrenmişti: paranın durduğu her yerin bir saati vardı. Bankalarınki on yıldı.

Zeynep cüzdandaki son işlem tarihine baktı. Hesap o günden beri hiç aranmamışsa on yıl 2023'te dolmuştu.[61] On yılı dolan hesaplar hemen yok olmuyordu. 1.000 lira ve üzerindeki hesapların sahiplerine mektupla, bütün hesaplar için de ilanla haber veriliyordu. Hak sahibi 15 Haziran'a kadar başvurmazsa para haziran sonuna kadar Fon'a devrediliyordu.[62] Usulüne uygun devredilen para olağan yoldan geri istenemiyordu.[63]

Zeynep yılları saydı ve yüzü düştü. 2023'te zamanaşımına uğrayan hesaplar, 2024'ün haziranında Fon'a devredilmiş olmalıydı. Dedenin hesabı, eğer içinde bir şey kaldıysa, iki yıl önce gitmişti.

Kesin konuşmak istemedi. Dede 2016'da vefat etmişti. Mirasçılardan biri o yıllarda bankaya gidip bir şey sormuş, bir belge vermiş olabilirdi. Bir talep ya da yazılı talimat süreyi yeniden başlatıyordu. Bunu ancak banka söyleyebilirdi. Pazartesi Hüseyin'le birlikte şubeye gitmeye karar verdiler.

---

[61] Bankacılık Kanunu, Kanun No. 5411, *Resmî Gazete*, sayı 25983 (1 Kasım 2005), md. 62.

[62] Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, "Zamanaşımı Süreci," https://www.tmsf.org.tr/tr/Tmsf/Mevduat/zamanasimi.sureci. Kapsam mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklardır. Banka, 1.000 lira ve üzerindeki hesapların sahiplerine yılın başında mektup gönderir; liste şubattan mayısa kadar bankaların, Fonun ve birliklerin sitelerinde ilan edilir; hak sahibi 15 Haziran'a kadar başvurmazsa tutar o ayın sonuna kadar Fona devredilir.

[63] Bankacılık Kanunu md. 62; Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, aynı sayfa. Usulüne uygun devredilen tutar Fona gelir kaydedilir. Devrin usulüne aykırı yapıldığı iddiası ayrı bir konudur.

Masada bir sessizlik oldu. Sonra Saadet Yenge, sanki aklına yeni gelmiş gibi, "Benim de bir hesabım var," dedi. "Babam açtırmıştı, evlenirken. Takılan paraları oraya yatırmıştık. Bir kere bile kapatmadım."

O hesabın son işlemi, Saadet Yenge'nin hatırladığı kadarıyla 2017'deydi. O yıl hesaptaki parayı dükkânın borcuna vermişler, sonra hesabı unutmuşlardı. İçinde ne kaldığını bilmiyordu. Zeynep tarihi yazdı. On yıl 2027'de doluyordu. Hâlâ zaman vardı.

Ertesi sabah Zeynep, Saadet Yenge'nin telefonuna e-Devlet'i kurdu. Hangi bankalarda hesabı olduğu oradan sorgulanabiliyordu. Bakiyeyi ve ayrıntıyı ise yalnız banka söyleyebiliyordu.[64] Zamanaşımına uğramış ve o yıl devredilecek hesaplar için ayrıca bir sorgulama vardı.[65] Saadet Yenge'nin hesabı henüz bu listede olamazdı. Asıl yapılması gereken daha basitti: bankaya gitmek ve hesapta bir işlem yapmak.

Sermaye piyasasında da benzer bir saat işliyordu. Rıza Bey'in dosyasında Zeynep bunu öğrenmişti. Aracı kurumlarda on yıl boyunca talep edilmeyen ve tahsil edilmeyen müşteri varlıkları Yatırımcı Tazmin Merkezine emaneten devrediliyordu.[66] "Emaneten" kelimesi önemliydi. Merkezin sitesinde, yıllar önce açılıp unutulan aracı kurum hesapları için ayrı bir zamanaşımı sorgusu vardı. Sorgu bir şey bulursa iade için ayrıca başvurmak gerekiyordu. 2021

---

[64] Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sıkça Sorulan Sorular, https://www.bddk.org.tr/Sss/Liste/126: kişinin hangi bankalarda hesabı bulunduğu e-Devlet Kapısı üzerinden sorgulanabilir.

[65] e-Devlet Kapısı, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu hizmetleri: bu yıl devredilecek ve geçmişte devredilmiş hesaplara ilişkin sorgulamalar.

[66] Sermaye Piyasası Kanunu, md. 83/4, Yatırımcı Tazmin Merkezinin sitesinde yayımlanan hâliyle, https://www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/63: "on yıl içinde talep ve tahsil edilmemesi hâlinde YTM'ye emaneten devredilir."

öncesinde ise kural başkaydı ve o dönemde zamanaşımına uğramış varlıklar emanet olarak tutulmamış olabilirdi.[67] Zeynep bunu Hüseyin'e de gösterdi. Hüseyin kendi aracı kurum hesabını bu yıl açmıştı ama 2000'lerin başında bir halka arza katıldığını hatırladı. O hisseleri ne yaptığını bilmiyordu.

Pazartesi sabahı banka şubesinde önce dedenin hesabını sordular. Hesap 2023'te zamanaşımına uğramış, 2024'te Fon'a devredilmişti. Şubedeki görevli içinde ne kadar olduğunu söyleyemedi, devredilen hesapların ayrıntısını şube göremiyordu. Hüseyin bir an durdu, sonra omuz silkti. "Babam da hiç bilmezdi orada ne olduğunu," dedi. Zeynep yine de görevliden devir kaydını yazılı istedi ve mirasçılık belgesinin bir örneğini bıraktı. Sözlü bir "gitmiş" ile dosya kapanmazdı.

Dedenin başka bir bankada hesabı olup olmadığını bilen yoktu. Zeynep bunun nasıl öğrenileceğini o sabah görevliye sordu, sonra kendisi araştırdı. Babasının tapu için aldığı mirasçılık belgesi burada da işe yarıyordu.[68] Mirasçılar bu belgeyle, ölen kişinin bankalardaki kredi ve risk kayıtlarını gösteren raporu e-Devlet'ten isteyebiliyordu.[69] Rapor borçları ve kredileri gösteriyordu, hesap bakiyelerini göstermiyordu. Ama dedenin hangi bankalarla çalıştığına dair bir ipucu verebilirdi. Hesap varsa, bankaya mirasçılık belgesiyle gidip bilgi

[67] Yatırımcı Tazmin Merkezi, zamanaşımı sorgusu, https://www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/59; iade usulü: https://www.ytm.gov.tr/Home/Duyuru/48. 2021 öncesinde zamanaşımına uğrayan varlıklar için Merkezin zamanaşımı açıklaması ayrıca okunmalıdır.

[68] Türk Medeni Kanunu, Kanun No. 4721, md. 598. Mirasçılık belgesi, sulh hukuk mahkemesinden ya da noterden alınabilir.

[69] Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi, e-Devlet Kapısı, "Risk Merkezi Raporu Başvurusu": mirasçısı olunan kişi adına başvuru yapılabilir.

istemek gerekiyordu. Banka mirasçıya parayı ödemeden önce, veraset ve intikal vergisi bakımından vergi dairesinden alınmış bir yazıyı da isteyebilecekti.[70] Zeynep bunları Hüseyin'e bir kâğıda sırasıyla yazdı. Hüseyin kâğıdı katlayıp cüzdanına koydu.

Saadet Yenge'nin hesabı ise açıktı, içinde birkaç bin lira vardı. Saadet Yenge hesaptan yüz lira çekti ve on yıllık saat yeniden başladı. Sonra görevliden hesabı kendi adına mobil uygulamaya bağlamasını istedi. Zeynep görevliye, uygulamaya yalnızca giriş yapmanın süreyi kesip kesmediğini sordu. Görevli emin değildi ve tahmin yürütmedi.[71] Saadet Yenge bunun üzerine bir talimat verdi. Hesaba her yıl ocakta küçük bir tutar yatırılacaktı.

Öğleden sonra, otobüsten önce, Hüseyin'in eski halka arz hisseleri için Merkezin sorgusunu birlikte yaptılar. Sonuç boş çıktı. Zeynep bunun "hiçbir şey yok" demek olmadığını söyledi. Hisseler satılmış da olabilirdi, eski kurala göre başka bir yere gitmiş de. Hüseyin eski aracı kurumun adını hatırlamaya çalıştı, hatırlayamadı.

Akşam dönüş otobüsünde Zeynep kendi hesaplarını düşündü. Avukatlık stajından kalma bir maaş hesabı vardı, başka bir bankada. En son ne zaman baktığını hatırlamıyordu. Uygulamayı indirdi, şifresini sıfırladı ve hesabı buldu. İçinde 312 lira vardı. Hepsini ana hesabına aktardı ve o hesabı kapattı.

---

[70] Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu, Kanun No. 7338. Hangi tutarlarda ve hangi belgenin aranacağı bankadan ve vergi dairesinden ayrıca öğrenilmelidir.

[71] Yalnız mobil uygulamaya girişin Bankacılık Kanunu md. 62 anlamında süreyi kesip kesmediğini açıkça çözen bir BDDK ya da TMSF açıklaması bulunamamıştır; işlemin niteliği için bankadan yazılı teyit istenmesi önerilir.

9. Poliçenin Arkası

Ocağın üçüncü haftasında üst kattaki dairenin mutfağında bir su borusu patladı. Gülten Hanım sabah uyandığında tavandan damlayan suyu kovalarla toplamaya çalışıyordu. Akşama kadar asma tavanın bir köşesi çöktü, tezgâhın altındaki dolapların kapakları şişip kapanmaz oldu.

Konut sigortası vardı. Yıllar önce bankada kredi kartı başvurusu yaparken bir çalışan önermiş, poliçe o günden beri her yıl kendiliğinden yenilenmiş, primi karttan çekilmişti. Gülten Hanım hasarı bankanın çağrı merkezine bildirdi. Bir

hafta sonra bir eksper gelip fotoğraf çekti. On gün sonra telefonuna bir mesaj düştü: hasar için 18.000 lira ödenecekti. Ustanın verdiği teklif 52.000 liraydı.

Gülten Hanım bu kez büroya gelmeden Zeynep'i aradı. "Bankaya mı kızayım, sigortaya mı?"

Zeynep kâğıdı yine çıkardı ve kutuları bu sefer hızlı çizdi. Poliçeyi satan banka, sigorta şirketi adına çalışan bir acenteydi. Poliçeyi o satmış, primi o toplamıştı ama hasarı hesaplayan ve ödeyen sigorta şirketiydi.[72] Şirketin üstünde, Kurul'un sigortadaki karşılığı olan Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu duruyordu.[73] Bir kutu daha vardı ve Zeynep onu tanıdık buldu. Sigortalılarla şirketler arasındaki uyuşmazlıklar için, şirketlerin birliği bünyesinde bir tahkim komisyonu kurulmuştu.[74]

"Bu da sizin Heyet gibi mi?" dedi Gülten Hanım.

"Akrabası," dedi Zeynep.

---

[72] Sigortacılık Kanunu, Kanun No. 5684, *Resmî Gazete*, sayı 26552 (14 Haziran 2007), md. 23 (sigorta acenteleri). Bankalar sigorta şirketleri adına acente olarak poliçe satabilir; tazminat yükümlülüğü sigorta şirketine aittir.

[73] Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, https://www.seddk.gov.tr. Sigorta ve bireysel emeklilik şirketlerini düzenleyen ve denetleyen kurumdur.

[74] Kanun No. 5684, md. 30; Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, md. 5. Sigorta Tahkim Komisyonu, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği bünyesinde kurulmuştur, https://www.sigortatahkim.org. Başvuru isteğe bağlıdır; aynı uyuşmazlık mahkemeye ya da tüketici hakem heyetine götürülmüşse Komisyona başvurulamaz (md. 30/14).

Yol da aynı sırayla işliyordu. Önce şirkete yazılı başvurmak gerekiyordu. Şirket on beş gün içinde yazılı cevap vermezse ya da cevabı talebi karşılamazsa, Sigorta Tahkim Komisyonuna gidilebilecekti.[75] Zeynep telefona gelen mesajın bu başvurunun yerini tutup tutmadığından emin olamadı. Riski almadı.

Yazıdan önce poliçeyi istedi. Gülten Hanım onu hiç okumamıştı. Zeynep okudu. Her hasarda ilk 5.000 lirayı sigortalının kendisinin karşıladığı bir muafiyet vardı. Eksper bunu düşmüş, on beş yıllık dolaplar için de yüksek bir eskime payı ayırmıştı. Muafiyet poliçede yazılıydı ve Gülten Hanım onu imzalamıştı. Eskime payının nasıl hesaplandığı ise mesajda yoktu.

Yazı kısa oldu. Ustanın teklifini, tavanın ve dolapların fotoğraflarını ekledi. Hasarın muafiyet düşüldükten sonra teklifteki tutarla ödenmesini, ödenmeyecekse eksper hesabının kalem kalem gönderilmesini istedi. Yazı şirkete iadeli taahhütlü gitti, bir örneği de acente olan bankaya.

Cevap on ikinci gün geldi. Şirket teklifi 24.000 liraya çıkarmıştı. Eksper raporu ekteydi ve eskime payı üç satırla açıklanıyordu.

"Kalanı için uğraşmaya değer mi?" diye sordu Gülten Hanım.

Zeynep hesabı yaptı. Muafiyet düşülünce talep 47.000 liraydı ve aradaki fark 23.000 liraya iniyordu. Bu tutardaki bir başvurunun ücreti 1.750 liraydı. Uyuşmazlık o yılki kesinlik

[75] Kanun No. 5684, md. 30/13. Komisyona başvurmadan önce sigorta kuruluşuna yazılı başvuru yapılmış olmalıdır. Cevap süresi kaynaklarda bazı sigorta türleri için gün, bazıları için iş günü olarak anlatılmaktadır; başvurudan önce Komisyonun güncel açıklamasına bakılmalıdır.

sınırının altında kaldığı için hakem kararına iki taraf da itiraz edemeyecekti.[76] Gülten Hanım haklı çıkarsa şirket de kararı uzatamayacaktı. Haksız çıkarsa başvuru ücreti onun cebinden çıkmış olacaktı.

Zeynep bir şeyi daha fark etti. Poliçe depremi kapsamıyordu. Gülten Hanım'ın ayrıca zorunlu deprem sigortası vardı, yine bankadan, ayrı bir poliçeyle.[77] İki poliçe iki ayrı şirketten alınmıştı ve Gülten Hanım bunu da yeni öğrendi.

Bankanın bir ürünü satarken yanına sigorta eklemesi Zeynep'e tanıdık geliyordu. Krediye bağlanan sigortalarda kural daha sıkıydı. Tüketicinin açık talebi olmadan sigorta yaptırılamıyordu ve tüketici istediği şirketten aldığı poliçeyi bankaya kabul ettirebiliyordu.[78] Gülten Hanım'ınki bir kredi sigortası değildi ama satış aynı masada, aynı cümlelerle yapılmıştı.

"Başvurun," dedi Gülten Hanım.

---

[76] Sigorta Tahkim Komisyonu, "Başvuru Ücret Tarifesi Değişikliği Hakkında" (16 Temmuz 2026'dan itibaren: 17.001–85.000 lira arası uyuşmazlıklarda 1.750 lira; tebligat gideri ayrıca alınır) ve "Sigortacılıkta Tahkim Yargılamasında Geçerli Olan Parasal Sınırlar Güncellenmiştir" (SEDDK'nın 14 Ocak 2026 tarihli ve 1497 sayılı Kararı: 35.000 liranın altındaki uyuşmazlıklarda hakem kararı kesindir). Tutarlar Komisyon duyurularıyla değişir; başvuru tarihinde Komisyonun sitesinden doğrulanmalıdır. Talep kabul edilirse başvuru ücreti yargılama giderleri arasında karşı taraftan istenebilir.

[77] Afet Sigortaları Kanunu, Kanun No. 6305, *Resmî Gazete*, sayı 28296 (18 Mayıs 2012). Zorunlu deprem sigortası konut sigortasından ayrı bir poliçedir.

[78] Ticaret Bakanlığı, "Tüketicinin İzni Olmadan Sigorta Yapılamayacak," https://ticaret.gov.tr/haberler/tuketicinin-izni-olmadan-sigorta-yapilamayacak; Konut Finansmanı Sözleşmeleri Yönetmeliği ve Tüketici Kredisi Sözleşmeleri Yönetmeliği'nde değişiklik, *Resmî Gazete*, sayı 31962 (23 Eylül 2022); Bireysel Kredilerle Bağlantılı Sigortalar Uygulama Esasları Yönetmeliği.

Başvuru şubatın son haftasında elektronik olarak yapıldı. Zeynep dosya numarasını, Heyet dosyasının numarasının hemen altına yazdı. Gülten Hanım o akşam poliçeyi baştan sona okudu ve muafiyet satırının altını kalemle çizdi.

10. Beyanname Ayı

“Biri eksik gösterirse sorumlu kim?”

Rıza Bey telefondaydı. Mart 2027'nin ilk haftasıydı ve kâr paylarını beyan edecekti. Kırk yıl muhasebecilik yapmıştı, vergiyi Zeynep'ten iyi bilirdi. Bu yıl ekstreler iki ayrı kurumdan geliyordu, çünkü kasımda portföyünün bir kısmını ikinci bir aracı kuruma taşımıştı.[79]

Zeynep'in cevabı kısaydı. Beyannameyi veren kişi Rıza Bey'di ve beyannamedeki her rakamdan o sorumluydu. Kurumların ekstreleri bir dayanaktı ve beyannamenin altındaki imza Rıza Bey'indi. Beyanname mart ayı içinde veriliyordu.[80] Gelir İdaresinin hazır beyan sisteminde bazı gelirler önceden doldurulmuş geliyordu. Sistemin doldurduğu bir satır yanlışsa onu düzeltmek de beyan edene düşüyordu.[81]

Rıza Bey iki kurumun ekstresini yan yana koydu ve hazır beyan ekranındaki satırla karşılaştırdı. İkinci kurumdaki iki kâr payı ekranda yoktu. Nedenini bilmiyordu ve tahmin etmedi. Eksik kâr paylarını ekstredeki tutarlarla yazdı. Kesintiyi belgelemek için ikinci kuruma ayrıca başvurdu.

Aynı hafta Gülten Hanım da aradı. Onun sorusu Zeynep'in eylülden beri ertelediği bir soruydu: tasfiye ödemesinden vergi kesilecek miydi?

---

[79] Kâr payının vergilendirilmesi Kitap 3'ün 8. bölümünde anlatıldı. Gelir İdaresi Başkanlığı, *Menkul Sermaye İratlarının Vergilendirilmesi Rehberi* (2026). Tam mükellef kurumlardan elde edilen kâr paylarında kesinti oranı 22 Aralık 2024'ten itibaren yüzde 15'tir. Brüt kâr payının yarısı istisnadır; kalan tutar, beyan sınırı hesabına giren diğer gelirlerle birlikte değerlendirilir. 2026 gelirleri için sınır 400.000 liradır; kesilen vergi beyannamede hesaplanan vergiden mahsup edilir.

[80] Gelir Vergisi Kanunu, Kanun No. 193, md. 92; güncel süreler için Gelir İdaresi Başkanlığının o yılki duyuruları esas alınmalıdır.

[81] Gelir İdaresi Başkanlığı, Hazır Beyan Sistemi broşürü (2026). Menkul sermaye iratları sistem kapsamındadır; ekrandaki tutarların eksiksiz geleceği varsayılmamalıdır.

Zeynep araştırmıştı ve cevabın yarısını biliyordu. Fon paylarını satarken elde edilen kazançta kesinti, ödemeyi yapan kuruluş tarafından yapılıyordu ve gerçek kişiler için bu kesinti nihai vergiydi. Ayrıca beyanname verilmiyordu.[82] Öbür yarısını bilmiyordu. Gülten Hanım'ın aldığı ara ödemede paylar iade edilmemişti, paylar ancak tasfiyenin sonunda iade edilecekti. Kesintinin hangi aşamada ve neyin üzerinden yapılacağını açıklayan bir Gelir İdaresi metni Zeynep'in önünde yoktu.[83]

"Yani benim bir şey yapmam gerekmiyor," dedi Gülten Hanım.

"Bu ara ödeme için beyan gerekip gerekmediğini henüz doğrulayamadım," dedi Zeynep. "Ama nihai ödeme gelince dökümüne birlikte bakalım. Kesilen bir vergi varsa, oranını ve neyin üzerinden kesildiğini yazsın."

Gülten Hanım bir şey daha öğrenmek istedi. Kesinti yanlış yapılırsa ne olacaktı?

Zeynep önce hatanın ne olduğunu bilmek gerektiğini söyledi. Yanlış oran ya da yanlış rakam gibi açık bir hesap hatası, Vergi Usul Kanunundaki düzeltme yoluyla vergi dairesinden düzeltilmesi istenebilecek bir şeydi.[84] Kesintinin hiç yapılmaması gerektiği gibi bir yorum farkı ise o yola sığmazdı ve süreleri ayrı işleyen başka bir yola giderdi.

---

[82] Gelir Vergisi Kanunu, geçici md. 67; https://gib.gov.tr/vergi-konulari/1_bireysel/10_menkul-sermaye-iradi/10.

[83] Ara ödemede kesintinin zamanı ve matrahı konusunda doğrudan bir Gelir İdaresi açıklaması bulunamamıştır.

[84] Vergi Usul Kanunu, Kanun No. 213, md. 116–126. Düzeltme yolu açık hesap ve vergilendirme hataları içindir; hukuki yorum gerektiren uyuşmazlıklar bu yolun dışındadır.

Rıza Bey beyannamesini 10 Mart'ta verdi. Tahakkuk fişinin çıktısını alıp büroya getirdi, dosyasına konmasını istedi. "Bir yıl sonra biri sorarsa," dedi, "nereden aldığımı bilmek isterim."

11. Dosyanın Kapağı

Bankanın cevabı 28 Aralık'ta gelmişti. Olumsuzdu ve bir sayfayı geçmiyordu. Zeynep onu dosyaya koymuş, yılbaşı tatiline girmişti.

Ocağın ilk pazartesi günü takvimi açtığında 28 Aralık'ın yanındaki boşluğu gördü. Heyet'e gitmek için altmış gün vardı ve süre cevabın geldiği günden işliyordu. Günleri parmağıyla saydı: 26 Şubat. Tasfiyenin ne zaman biteceği ise belli değildi. Sonucu beklemek, Heyet yolunu kendi eliyle kapatmak demekti.

Gülten Hanım'ı aynı gün aradı. Gülten Hanım ertesi sabah büroya geldi ve paltosunu çıkarmadan oturdu.

"Tasfiye bitmeden mi?" dedi. "Ne kadar kalacağını bile bilmiyoruz."

"Bugünkü farkı biliyoruz," dedi Zeynep. "Onu isteriz. Tasfiye sonunda kalacak farkı da saklı tutarız. Beklersek hiçbirini Heyet'ten isteyemeyiz."

Gülten Hanım bir süre takvime baktı. "Yaz," dedi.

Dilekçeyi üç haftada bitirdiler. Zeynep bankanın iki yazısını, alındı kartını ve zarftan çıkan belgeleri ekledi. Başvuru 15 Şubat'ta yapıldı, süre dolmadan on bir gün önce.

Kurul'dan da bir yazı gelmişti. Kısaydı: şikâyet alınmıştı. Ne yapılacağını, sonucun bildirilip bildirilmeyeceğini yazmıyordu.[85] Gülten Hanım yazıyı okuyunca yine de memnun oldu. "Biri okudu," dedi.

Martın ikinci pazarı Selin herkesi bir görüntülü aramada topladı. Kerem yanındaydı. Nurdan Ankara'dan, Hüseyin ile Saadet Yenge Bursa'dan bağlanmıştı. Zeynep büroda, tek başına, kalın dosyanın başındaydı. Selin'in bir isteği vardı: eylül gecesi sorduğu soruya, yani "bizim fonlar bunlardan mı" sorusuna, bir daha hazırlıksız yakalanmamak.

Selin'in elinde bir tablo vardı. Eylülden sonra defterinin arkasına çizdiği, aylardır doldurduğu bir tabloydu. Her hesabın karşısına hesabın durduğu kuruluşu ve onun iznini, ürünü kuran şirketi, kaydın görüldüğü yeri ve hesabın hangi korumaya girdiğini yazmıştı. Tabloyu ekranda paylaştı ve Zeynep'ten kontrol etmesini istedi.

[85] Sermaye Piyasası Kurulu, "Şikâyet Başvurusu Nereye, Nasıl Yapılır?", https://spk.gov.tr/yatirimcilar/sikayet-basvurusu-nereye-nasil-yapilir. Şikâyet sonucunun başvurucuya bildirilmesine ilişkin genel bir uygulama doğrulanamamıştır; metin bu yüzden yalnız alındı yazısından söz eder.

Mevduat satırlarının karşısında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu yazıyordu. Selin kasımda acil durum fonunu maaşlarının yattığı bankadan ayırıp ikinci bir bankaya taşımıştı. Bir bankanın uygulaması bir hafta çalışmazsa elleri boş kalmayacaktı.

Zeynep, Kerem'in fonunun karşısında durdu. Selin koruma sütununa "Yatırımcı Tazmin Merkezi" yazmıştı.

"Yanlış mı?" diye sordu Selin.

"Aracı kurum payınızı size teslim edemiyor ve Kurul o kuruluş için tazmin kararı veriyorsa Merkez devreye giriyor," dedi Zeynep. "Fonun içindeki varlıklar değer kaybederse onu karşılayan bir kurum yok."

Selin hücreyi sildi ve yerine "değer kaybına: yok" yazdı.

Kerem tabloya bir sütun daha eklemek istedi: son işlem tarihi. Aralıktaki Bursa hikâyesinden sonra Saadet Yenge'nin hesabını hepsi duymuştu. Selin itiraz etmedi. Nurdan kendi tablosunun ilk satırını o akşam çizeceğini söyledi.

Hüseyin'in tablosu yoktu. Dükkânın ajandasının ilk sayfasında, ekimde yazdığı "Müşterinin tavsiyesiyle hisse almam" cümlesinin altına iki satır daha eklemişti: "Kim izin verdi?" ve "Param nerede duruyor?" Ajandayı ekrana tuttu. Saadet Yenge arkadan, kendi hesabına ocakta yüz lira yatırdığını söyledi.

Arama bittikten sonra Zeynep dosyaya döndü. Kapağa eylülde kutuları çizdiği kâğıdı iliştirmişti. Kâğıdın kenarları kıvrılmıştı, oklar silikleşmişti.

Nihai ödeme henüz yapılmamıştı. Kurul'un tasfiye için tanıdığı altı aylık sürenin sonu yaklaşıyordu ve tasfiyenin o güne kadar bitip bitmeyeceğini kimse söylemiyordu.

Kapağın içine Heyet başvurusunun tarihini ve tasfiye süresinin bittiği günü yazdı. Altına kendine bir not düştü: nihai ödeme gelince dökümdeki vergi satırına bakılacak. Heyet kararını bildirince, yazının geldiği günü de takvime işleyecekti.[86]

Levent Bey çıkarken odaya başını uzattı. "Kapatıyor musun?"

"Başvurduk," dedi Zeynep. "Şimdi kararı bekliyoruz."

[86] TSPB Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti Yönergesi, md. 12–14; Sermaye Piyasası Kurulu duyurusu (Ağustos 2016): uyuşmazlıklar üç kişilik bağımsız bir Heyet tarafından değerlendirilir, taraflar kararın tebliğini izleyen on iş günü içinde gerekçeleriyle Kurul'a itiraz edebilir; tüketici hakem heyeti parasal sınırına kadar olan uyuşmazlıklarda başvuru sahibi lehine kesinleşen karar kuruluşu bağlar.

Kasım 2026 Değerleri

Bu sayfadaki tutarlar ve süreler kitabın yazıldığı Kasım 2026'da geçerli olanlardır. Güvence limitleri ve parasal sınırlar her yıl, tasfiye kuralları Kurul kararlarıyla değişebilir. Bir başvuru yapmadan ya da bir süreyi hesaplamadan önce ilgili satırı sağ sütundaki resmî kaynaktan güncelleyin.

Değer	Kasım 2026 itibarıyla	Nereden güncellenir
Mevduat ve katılım fonu sigorta limiti	kişi ve banka başına 1.200.000 lira (mevduatta anapara ve işlemiş faiz; katılım fonunda katılma hesapları ve özel cari hesaplar)	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, "Mevduat Sigortacılığı Hakkında Sıkça Sorulan Sorular"
Sigortalı mevduatın ödeme süresi	faaliyet izni kaldırılmasından itibaren üç ay, uzatılabilir	Aynı sayfa
Yatırımcı tazmininde azami tutar	bir yatırımcı ve bir kuruluş için 2.065.145 lira	Yatırımcı Tazmin Merkezi, "Azami tazmin tutarı ne kadardır?"; Sermaye Piyasası Kanunu md. 84/5

Değer	Kasım 2026 itibarıyla	Nereden güncellenir
Yatırımcı tazmininde zamanaşımı	tazmin kararının ilanından itibaren bir yıl	Yatırımcı Tazmin Merkezi
Tasfiyedeki fonlarda ara ödeme	fon başına yatırımcı başına en fazla 1.000.000 lira ve endeksleme uygulanmadan hesaplanan net yatırım tutarı (ikisinden düşük olanı); ara ödemede pay iadesi yok	Kanun No. 7596 md. 4; SPK Bülteni 2026/76, karar 76/1903
Tasfiye için öngörülen süre	altı ay; fonun tasfiye duyurusundan itibaren, bitimini izleyen ilk iş günü dolar; Kurul uzatabilir (20 Eylül 2026 kararı)	Sermaye Piyasası Kurulu, "Tasfiye Konusu Fonlara İlişkin Süre Düzenlemesi"
Kişisel veriye erişim başvurusuna cevap	en geç otuz gün, kural olarak ücretsiz	Kişisel Verilerin Korunması Kanunu md. 13/2
TSPB Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti	önce kuruluşa başvuru; kuruluşun cevap süresi otuz gün; olumsuz ya da yetersiz cevabın bildiriminden ya da cevapsız geçen otuz günün bitiminden itibaren altmış gün içinde Heyete başvuru; ücretsiz; yalnız maddi zarar	Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, "Uyuşmazlık Merkezi"; Yönerge md. 8, 10–11
Heyet kararına itiraz	tebliğden itibaren on iş günü içinde Kurula	Yönerge md. 14; Sermaye Piyasası Kurulu duyurusu (Ağustos 2016)

Değer	Kasım 2026 itibarıyla	Nereden güncellenir
Tüketici hakem heyeti parasal sınırı	186.000 lira (2026); sınırın altında il ya da ilçe heyeti görevli	Ticaret Bakanlığı Tebliği, *Resmî Gazete* 33116 (23 Aralık 2025)
Bankalarda zamanaşımı	son talep, işlem ya da yazılı talimattan itibaren on yıl; ilan şubat–mayıs, başvuru için son gün 15 Haziran	Bankacılık Kanunu md. 62; Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, "Zamanaşımı Süreci"
Aracı kurumlarda zamanaşımı	on yıl talep edilmeyen varlıklar Yatırımcı Tazmin Merkezine emaneten devredilir	Sermaye Piyasası Kanunu md. 83/4; Yatırımcı Tazmin Merkezi, zamanaşımı sorgusu
Kâr payında kesinti ve beyan	tam mükellef kurumların dağıttığı kâr paylarında kesinti yüzde 15; brüt kâr payının yarısı istisna, kalanı beyan sınırı hesabına diğer gelirlerle birlikte girer; 2026 gelirleri için sınır 400.000 lira	Gelir İdaresi Başkanlığı, *Menkul Sermaye İratlarının Vergilendirilmesi Rehberi* (2026)
Yıllık gelir vergisi beyannamesi	izleyen yılın mart ayı	Gelir Vergisi Kanunu md. 92; Gelir İdaresi Başkanlığı duyuruları
Sigorta Tahkim Komisyonu başvuru ücreti	17.001–85.000 lira arası uyuşmazlıkta 1.750 lira (16 Temmuz 2026'dan itibaren)	Sigorta Tahkim Komisyonu
Sigorta tahkiminde kesin karar sınırı	35.000 liranın altı (SEDDK, 14.1.2026, 1497 sayılı karar)	Sigorta Tahkim Komisyonu

Kavram Sözlüğü

Kavramlar kitapta kullanıldıkları adlarıyla ve alfabetik sırayla verildi. Parantez içindeki numaralar kavramın anlatıldığı bölümleri gösteriyor.

Ara ödeme (Bölüm 1, 2, 4). Tasfiyesi süren bir fonda, tasfiye bitmeden yatırımcıya yapılan kısmi ödeme. Ara ödemede paylar iade edilmez. Ödenen tutar tasfiye sonundaki nihai ödemeden düşülür.

Acente (Bölüm 9). Sigorta şirketi adına poliçe satan ve prim toplayan kuruluş; bankalar da acente olabilir. Tazminatı hesaplayan ve ödeyen sigorta şirketidir.

Arabuluculuk (Bölüm 6). Tüketici mahkemesinde görülecek uyuşmazlıklarda dava açmadan önce başvurulması zorunlu olan yol. Tüketici hakem heyetinin parasal sınırının altındaki uyuşmazlıklar ve kanunda sayılan diğer istisnalar bu zorunluluğun dışındadır.

e-YATIRIMCI (Bölüm 1, 2, 5). Merkezi Kayıt Kuruluşunun, yatırımcının farklı banka ve aracı kurumlardaki sermaye piyasası araçlarını kendi adına tutulan kayıtlardan gösteren uygulaması. Bir işlem kanalı değildir. Alım, satım ve aktarım talimatı kuruluş üzerinden verilir.

Geri kazanım hesabı (Bölüm 2, 5). Tasfiye edilen her fon için ayrı tutulan ve fondan hukuka aykırı çıkarıldığı belirlenen değerlerden tahsil edilenlerin toplandığı hesap. Paralar yalnız o fonun yatırımcılarına dağıtılır ve hesaba haciz konulamaz.

Kurucu (Bölüm 1, 2). Fonu kuran ve yöneten portföy yönetim şirketi. Yatırımcı bilgi formunun ilk sayfasında adı yazar.

Mirasçılık belgesi (Bölüm 8). Ölen bir kişinin mirasçılarını ve paylarını gösteren belge. Noterden ya da sulh hukuk mahkemesinden alınır ve bankalarda mirasçı adına bilgi istemenin ilk belgesidir.

Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti (Bölüm 6, 11). Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği bünyesinde, yatırım kuruluşlarıyla müşterileri arasında borsa işlemleri dışındaki sermaye piyasası faaliyetlerinden doğan uyuşmazlıklara bakan heyet. Başvuru ücretsizdir ve önce kuruluşa şikâyet edilmesi gerekir. Yalnız maddi zararı inceler. Tutarı tüketici hakem heyeti parasal sınırına kadar olan uyuşmazlıklarda, başvurucu lehine kesinleşen karar kuruluşu bağlar.

Net yatırım tutarı (Bölüm 2). Tasfiyedeki fonlarda, yatırımcının fona giriş ve çıkışlarının enflasyona göre güncellenmesiyle bulunan tutar. Ara ödemede sıra ve tavan bu tutara göre belirlenir. Ele geçecek paranın kendisi değildir.

Nitelikli dolandırıcılık (Bölüm 7). Dolandırıcılığın bilişim sistemleri ya da bankalar araç olarak kullanılarak işlenen ağırlaştırılmış hâli. Şikâyete bağlı değildir ve savcılık kendiliğinden soruşturur.

Piramit satış sistemi (Bölüm 7). Katılımcılara, para koymaları karşılığında yeni katılımcı getirdikçe kazanç vaat eden düzen. Kurulması, yayılması ve tavsiye edilmesi tüketici mevzuatıyla yasaktır.

Portföy saklayıcısı (Bölüm 2). Fonun varlıklarının kurallara uygun tutulmasını izleyen kuruluş. Varlıkların fiziksel olarak durduğu yer ayrıca Takasbank olabilir.

Sigorta Tahkim Komisyonu (Bölüm 9). Sigortalılar ile sigorta şirketleri arasındaki uyuşmazlıklara bakan, sigorta şirketleri birliği bünyesindeki komisyon. Önce şirkete yazılı başvurmak gerekir; başvuru ücretlidir ve küçük uyuşmazlıklarda hakem kararı kesindir.

Sigortalı mevduat (Bölüm 4). Bankadaki mevduat ve katılım fonunun, kişi ve banka başına limit içinde kalan kısmı. Banka battığında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu öder. Bankada satılan fon, hisse ve tahvil bu güvencenin dışındadır.

Uygunluk testi (Bölüm 3, 6). Yatırım kuruluşunun, ürünün müşteriye uygun olup olmadığını sınamak için yaptığı test. Gülten Hanım'ın aldığı türden para piyasası fonlarında, test yapılmayacağı müşteriye bildirilmek şartıyla zorunlu değildir; diğer fonlarda ek şartlar aranır. Bildirimin ispatı kuruluşa düşer.

Yatırımcı Tazmin Merkezi (Bölüm 5, 8). Bir yatırım kuruluşunun müşterisine nakdini ya da sermaye piyasası araçlarını teslim edemediği durumlarda, Kurulun tazmin kararıyla ödeme yapan kurum. Fiyat düşüşünden ya da danışmanlıktan doğan zararları karşılamaz.

Zamanaşımı (Bölüm 5, 8). Bir hakkın belirli süre kullanılmaması nedeniyle istenemez hâle gelmesi. Bankalarda on yıl, yatırımcı tazmininde ilandan itibaren bir yıl gibi farklı süreler vardır ve her biri ayrı bir günden başlar.

Zorunlu deprem sigortası (Bölüm 9). Konutlar için yaptırılması zorunlu, konut paket poliçesinden ayrı deprem sigortası.

Kaynakça

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu. "Sıkça Sorulan Sorular". https://www.bddk.org.tr/Sss/Liste/126.

Doğar, M. "6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun m. 80'e Göre Piramit Satışların Özel Hukuk Kapsamında Geçersizliği". *Medeni Hukuk Dergisi* 1, sayı 2 (2024): 179–213.

Gelir İdaresi Başkanlığı. *Menkul Sermaye İratlarının Vergilendirilmesi Rehberi*. 2026.

Gelir İdaresi Başkanlığı. *Hazır Beyan Sistemi*. 2026.

Gelir İdaresi Başkanlığı. "Menkul Sermaye İradı". https://gib.gov.tr/vergi-konulari/1_bireysel/10_menkul-sermaye-iradi/10.

İstanbul Takas ve Saklama Bankası. "Takasbank". https://www.takasbank.com.tr/tr/hakkimizda/tanitim/takasbank.

Merkezi Kayıt Kuruluşu. "Biz Kimiz". https://www.mkk.com.tr/hakkimizda/biz-kimiz.

Merkezi Kayıt Kuruluşu. "e-YATIRIMCI". https://www.mkk.com.tr/yatirimci-hizmetleri/e-yatirimci.

Merkezi Kayıt Kuruluşu. "Merak Ettikleriniz". https://www.mkk.com.tr/yatirimci-hizmetleri/merak-ettikleriniz.

Sermaye Piyasası Kurulu. SPK Bülteni 2026/60. 17 Eylül 2026. https://spk.gov.tr/data/6aab8e7b8f95db07100fd7b4/2026-60.pdf.

Sermaye Piyasası Kurulu. SPK Bülteni 2026/61. 17 Eylül 2026. https://spk.gov.tr/data/6aac56ff8f95db07100fd82d/2026-61.pdf.

Sermaye Piyasası Kurulu. SPK Bülteni 2026/67. 30 Eylül 2026. https://spk.gov.tr/data/6abd6d1f8f95db13586d22ff/2026-67.pdf.

Sermaye Piyasası Kurulu. SPK Bülteni 2026/76. 27 Ekim 2026. https://spk.gov.tr/data/6ae049c98f95db0c143f6579/2026-76.pdf.

Sermaye Piyasası Kurulu. "Tasfiye Konusu Fonlara İlişkin Süre Düzenlemesi". 21 Eylül 2026. https://spk.gov.tr/duyurular/basin-duyurulari/2026/tasfiye-konusu-fonlara-iliskin-sure-duzenlemesi.

Sermaye Piyasası Kurulu. "Tasfiye Konusu Fonlardaki Yatırımcı Sayısına İlişkin Açıklama". 23 Eylül 2026. https://spk.gov.tr/duyurular/basin-duyurulari/2026/tasfiye-konusu-fonlardaki-yatirimci-sayisina-iliskin-aciklama.

Sermaye Piyasası Kurulu. "Tasfiyedeki Fonlara İlişkin Ara Ödeme Duyurusu". 1 Ekim 2026. https://spk.gov.tr/duyurular/basin-duyurulari/2026/tasfiyedeki-fonlara-iliskin-ara-odeme-duyurusu.

Sermaye Piyasası Kurulu. "İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyetleri". https://spk.gov.tr/yatirimcilar/izinsiz-sermaye-piyasasi-faaliyetleri.

Sermaye Piyasası Kurulu. "Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcılar: Faaliyette Bulunanlar Listesi". https://spk.gov.tr/kurumlar/kripto-varlik-hizmet-saglayicilar/faaliyette-bulunanlar-listesi.

Sermaye Piyasası Kurulu. "Şikâyet Başvurusu Nereye, Nasıl Yapılır?". https://spk.gov.tr/yatirimcilar/sikayet-basvurusu-nereye-nasil-yapilir.

Sermaye Piyasası Kurulu. Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (III-52.1).

Sermaye Piyasası Kurulu. Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Tebliği (III-37.1). *Resmî Gazete* 28704, 11 Temmuz 2013.

Sermaye Piyasası Kurulu. Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ (III-39.1). *Resmî Gazete* 28854, 17 Aralık 2013. https://mevzuat.spk.gov.tr/api/Mevzuat/File/132.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu. "Mevduat Sigortacılığı Hakkında Sıkça Sorulan Sorular". https://www.tmsf.org.tr/tr/Tmsf/Info/mevduat.sss.guncel.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu. "Zamanaşımı Süreci". https://www.tmsf.org.tr/tr/Tmsf/Mevduat/zamanasimi.surec i.

Ticaret Bakanlığı. Tüketici Hakem Heyetlerine Başvurularda 2026 Yılı Parasal Sınırlarına İlişkin Tebliğ. *Resmî Gazete* 33116, 23 Aralık 2025.

Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği. Bireysel Müşteri Hakem Heyetleri Tebliğleri.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası. "Genel Bakış". https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Banka+Hakkinda/Genel+Bakis.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği. *Müşteri Uyuşmazlıkları Hakem Heyeti Yönergesi*. 27 Temmuz 2016. https://tspb.org.tr/wp-content/uploads/2023/04/tspb_musteri_uyusmazliklari_hakem_heyeti_yonergesi.pdf.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği. "Uyuşmazlık Merkezi". https://tspb.org.tr/uyusmazlik-merkezi/.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği. Genel Mektup No. 711; Uygunluk Testi ve Yerindelik Testi Genelgesi. 21 Mart 2025.

Yatırımcı Tazmin Merkezi. "Azami tazmin tutarı ne kadardır?". https://www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/92.

Yatırımcı Tazmin Merkezi. "Tazmin İşlemleri". https://www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/13.

Yatırımcı Tazmin Merkezi. "Zamanaşımı Sorgulama". https://www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/59.

Mevzuat

Bankacılık Kanunu, Kanun No. 5411. *Resmî Gazete* 25983, 1 Kasım 2005.

Gelir Vergisi Kanunu, Kanun No. 193.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Kanun No. 6698. *Resmî Gazete* 29677, 7 Nisan 2016.

Sermaye Piyasası Kanunu, Kanun No. 6362. *Resmî Gazete* 28513, 30 Aralık 2012.

Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanun, Kanun No. 7596. *Resmî Gazete* 33413, 27 Ekim 2026. https://mevzuat.spk.gov.tr/api/Mevzuat/File/271.

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, Kanun No. 6502.

Türk Ceza Kanunu, Kanun No. 5237.

Türk Medeni Kanunu, Kanun No. 4721.

Vergi Usul Kanunu, Kanun No. 213.

Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu, Kanun No. 7338.

Afet Sigortaları Kanunu, Kanun No. 6305, *Resmî Gazete*, sayı 28296 (18 Mayıs 2012).

Sigortacılık Kanunu, Kanun No. 5684, *Resmî Gazete*, sayı 26552 (14 Haziran 2007).

Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik.

Sigorta Tahkim Komisyonu, https://www.sigortatahkim.org.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, https://www.seddk.gov.tr.

Ticaret Bakanlığı, "Tüketicinin İzni Olmadan Sigorta Yapılamayacak," https://ticaret.gov.tr/haberler/tuketicinin-izni-olmadan-sigorta-yapilamayacak.

Yazar Hakkında

Lisans eğitimini TOBB ETÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölümünde tam burslu olarak tamamlayan Tarık İsmet Alkan, yüksek lisansını Millî Eğitim Bakanlığı bursuyla Birleşik Krallık'ta tamamlamıştır. İktisat alanında ikinci bir lisans derecesine ve SPL Düzey 2 Lisansına da sahiptir. Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku programındaki Dijital Türk Lirası konulu yüksek lisans teziyle teknoloji, finans ve hukuku bir araya getirmiştir.

Dağıtık defter teknolojileri ve merkeziyetsiz finans alanlarında çalışmaktadır. Hâlen Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulunda, Bilgisayar Programcılığı alanında Bilişim Hukuku başta olmak üzere çeşitli dersler vermektedir.